

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Ghid de bune practici

privind utilizarea instrumentelor oferite de legea transparenței instituționale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Ghid de bune practici privind utilizarea instrumentelor oferite de legile transparenței instituționale

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Prezentul Ghid este publicat în cadrul proiectului „De la informație la parteneriat” – Formare pentru întărirea capacității de monitorizare și participare la procesul decizional, co-finanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa prioritară 3. „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”, Domeniul major de intervenție 3.3. „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”, Apelul de propuneri 41.

Acest Ghid a fost elaborat de Ion Georgescu, având la bază și materiale elaborate în cooperare cu Codru Vrabie. Studiile de caz sunt inspirate după materiale elaborate în cadrul cursurilor derulate în cadrul proiectului, ai căror autori sunt: Nicoleta Chiriță, Ramona Ciobanu, Tatiana Codiță, Mircea Antonio Ianculescu, Maria Obuf.

Manager de proiect: Letiția Bâtfoi

Mulțumiri deosebite se cuvin echipei de proiect din cadrul Institutului Român de Training: Ramona Cherciu, Lavinia Dascălu, Mălina Neagu, Alexandra Scarlat, precum și Danei Stănculescu de la ANCIC. Mulțumim colegei noastre Diana Catană pentru sprijinul oferit implementării acestui proiect.

© *Institutul Român de Training, 2010*

Prezentul material este protejat în condițiile Legii 8/1996 privind protecția drepturilor de autor și a drepturilor conexe. Reproducerea parțială sau totală, prin orice mijloace, în orice scopuri, se poate face doar cu acordul scris al Institutului Român de Training.

Splaiul Unirii nr. 4, Bl. B3, Tronson II, Et. 1, Apt. 1,
Sector 4, București 040031
www.irt.ro
birou@irt.ro

Tel./Fax: +40-21-311.68.58
Tel./Fax: +40-21-311.68.55
GSM: +40-728-929.067

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Cuprins

Introducere.....	5
Cerințe legale privind aplicarea legilor transparenței	6
Accesul la informații de interes public	6
Transparența decizională în administrația publică	10
Bune practici.....	16
1. Instrumentele de participare publică sunt mult mai eficiente dacă sunt folosite subsumat unui scop organizațional, mai degrabă decât ca un scop în sine.....	16
2. Planificarea activității de influențare a politicilor publice este o activitate esențială pentru a asigura reușita intervenției.....	19
3. Stabilirea obiectivelor campaniei este prima activitate relevantă în pregătirea intervenției.....	21
4. „Țintele” intervenției, adică autoritățile și instituțiile publice cu rol de decizie în problematica urmărită, trebuie să fie corect identificate.	22
5. Odată identificate entitățile publice cu care se va lucra, trebuie stabilit cine din interiorul acestor instituții sunt cei care iau deciziile relevante.	26
6. Acțiunea în parteneriat poate ajuta substanțial la îndeplinirea obiectivelor organizaționale ale tuturor celor implicați.	27
7. Stabilirea acțiunilor de urmat trebuie să urmeze ciclul de politici publice de la nivelul autorităților și instituțiilor relevante.	29
8. Monitorizarea și evaluarea sunt foarte importante pentru a asigura succesul intervenției.....	31
9. Accesul la informații și transparența decizională pot contribui la afirmarea egalității de șanse.	33
10. Formarea continuă a celor implicați în influențarea politicilor publice poate fi eficientizată prin utilizarea sistemului e-learning.	34
Anexe.....	36
1. Constituția României – fragmente:.....	37
2. Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public – fragmente:.....	38
3. Hotărârea de Guvern nr. 123/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public – fragmente:.....	41
4. Formular pentru solicitarea informațiilor de interes public (model).....	43
5. Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică – fragmente:.....	45
6. Formularul de proiect.....	47

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Introducere

Proiectul „De la informație la parteneriat – Formare pentru întărirea capacității de monitorizare și participare la procesul decizional” a apărut ca idee în timpul activității de training a formatorilor Institutului Român de Training, în proiecte de formare pentru administrația publică în domeniul transparenței instituționale. Cum aplicarea unor reglementări ține, în foarte mare măsură, de oamenii care le pun în practică, formarea persoanelor responsabile de relația cu societatea civilă din cadrul entităților publice (autorități și instituții publice) a fost un prim pas necesar în procesul de consolidare a principiului transparenței sectorului public. Un efort de început, dar nu suficient – existența unei relații presupune cel puțin două părți. Iar utilizatorii legislației transparenței instituționale, cetățenii, organizațiile legal constituite (organizații neguvernamentale, syndicate, patronate) au și mai mare nevoie de conștientizare și formare în domeniu decât au cei care aplică legea. Și aceasta în primul rând pentru că nu vorbim de „egalitate de arme” – cetățenii și organizațiile lor nu au în spate structura administrativă de suport și nici atributele puterii publice.

De aceea acest proiect a urmărit instruirea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale și a partenerilor sociali (syndicate și asociații patronale) în domeniul aplicării legislației privind accesul la informațiile de interes public (Legea 544/2001) și transparenței decizionale în administrația publică (Legea 52/2003), în scopul de a se putea dezvolta ca puternici parteneri de dialog pentru instituțiile publice.

Proiectul și-a propus atingerea următoarelor obiective specifice:

- a) realizarea unei campanii de informare bine focalizată la nivelul grupului țintă cu privire la beneficiile utilizării eficiente a cadrului normativ al accesului la informație și al transparenței decizionale pentru activitatea entităților din grupul țintă;
- b) construirea unui program de formare privind utilizarea cadrului normativ al accesului la informație și al transparenței decizionale printr-o abordare inovativă, care îmbină sesiunile clasice de formare cu module de e-learning;
- c) realizarea programului de formare (sesiuni de formare în sala combinate cu module de e-learning) pentru 120 de participanți din 8 regiuni ale României;
- d) consolidarea impactului proiectului și valorificarea aspectelor sale inovative prin elaborarea și diseminarea unei broșuri studiu de caz privind exemple de bune practici în ceea ce privește aplicarea legislației în transparența decizională, noua metodologie de formare și beneficiile acesteia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Cerințe legale privind aplicarea legilor transparenței

Într-un sens destul de restrâns, juridic și administrativ, transparența unei instituții publice se poate circumscrie exclusiv îndeplinirii obligațiilor stabilite prin legislația în vigoare. Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică sunt normele fundamentale pe care se sprijină un întreg și complex set de drepturi și obligații cuprinse în sfera transparenței instituționale. În cele ce urmează, vom trece în revistă cele mai importante elemente din cele două legi, pentru a determina care este etalonul față de care putem monitoriza cerințele actelor normative în vigoare cu privire la transparența instituțională.

Accesul la informații de interes public

Legea nr. 544/2001 utilizează, încă din titlu, trei concepte-cheie pentru transparența instituțiilor publice: *accesul*, *informația* și *interesul*. Atunci când discutăm despre instituții sau autorități publice¹ ori despre modul în care orice altă persoană gestionează resurse publice pune în aplicare măsuri cu impact public sau prestează servicii de utilitate publică, interesul este prezumat. Orice ar face o astfel de instituție sau entitate este de interes pentru fiecare cetățean, începând de la resursele utilizate (chiar dacă este vorba despre surse proprii de finanțare), trecând prin procesele decizionale și procedurile de lucru utilizate (față de care există un orizont de așteptare privind eficiența) și ajungând la rezultatele obținute și la impactul activității acelei instituții (de la care se așteaptă cel puțin utilitate, dacă nu și valoare adăugată). Din această prezumție, conform căreia orice persoană are un interes legitim de a afla orice detaliu din activitatea unei instituții, rezultă o diferențiere fundamentală între solicitarea de acces la informații și o simplă petiție—întrucât scopul solicitării este de a afla informații privind treburile publice,² solicitantul nu trebuie să-și motiveze interesul.³

Obiectul solicitării, însă, îl constituie informațiile, motiv pentru care textul legii definește și acest concept.⁴ În principiu, orice se întâmplă ori se discută în interiorul unei instituții (ori al altei entități din cele menționate mai sus) este o informație; chiar și ceea ce se întâmplă în afara instituției reprezintă informație, mai ales dacă are legătură cu obiectivele, atribuțiile, prerogativele sale, cu resursele utilizate,

¹ Art. 2, lit. a) din Legea nr. 544/2001.

² Art. 31, alin. 2 din Constituție arată că „Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.”

³ Cu toate acestea, simpla existență (inerțială) a unei motivări în textul solicitării nu este suficientă pentru a stabili că este vorba despre o petiție (vezi textul Ordonanței nr. 27/2002). Dacă obiectul cererii este o problemă de interes public, ne aflăm în fața unei solicitări de acces la informații.

⁴ Art. 2, lit. b) din Legea nr. 544/2001.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

procedurile de lucru ori cu impactul sau rezultatele acțiunilor acelei instituții asupra mediului și societății. Prin urmare, este foarte la îndemână să împărțim informațiile în două categorii intuitive—informații care rezultă din activitatea instituției și informații care privesc activitatea instituției. Ambele categorii de informații sunt de interes public, așa cum am discutat deja. Însă informațiile sunt perisabile, necorporale, volatile, așa încât nu toate ajung să fie păstrate/depozitate ori comunicate/transmise către utilizatori. Informațiile care nu sunt transmise ori fixate pe un anumit suport (mediu informatic, bandă magnetică, hârtie etc.) se pierd iremediabil și nu mai pot fi accesate; cele conservate, indiferent de formă, suport ori modalitate de exprimare, însă, devin susceptibile de a fi accesate de cei interesați.

Accesul la informațiile conservate⁵ nu poate fi îngăduit, conform textului constituțional,⁶ așa încât orice persoană are posibilitatea, mai devreme sau mai târziu, să primească informația față de care și-a manifestat interesul. Totuși, pentru rațiuni care iau în considerare alte interese publice prioritare, unele informații nu sunt comunicabile tuturor persoanelor, oricând.⁷ Există unele restricții în timp și în spațiu, care nu permit accesul la unele informații decât unui număr restrâns de persoane, unor persoane cu anumite calități, dintr-o anumită zonă sau profesie, ori numai după scurgerea unei anumite perioade de timp. Astfel, fără a știrbi în vreun fel dreptul de acces ori interesul public de a comunica toate informațiile disponibile, legea instituie câteva excepții de la regula că toate informațiile (conservate) sunt comunicabile. De exemplu, informațiile privind siguranța națională sau așa-zisele „secrete de stat” sunt oprite de la comunicarea către publicul larg, dar se află la dispoziția câtorva persoane care au calitatea de a le cunoaște—de exemplu, membrilor Consiliului Superior de Apărare a Țării. Și totuși, pentru unele din informațiile exceptate de la comunicare, există și „excepția de la excepție”: deși informațiile privind datele personale sunt, de cele mai multe ori, necomunicabile, există situații în care pot sau trebuie să fie comunicate —de exemplu, atunci când ele se referă la capacitatea unei persoane de a ocupa o funcție sau o poziție de demnitate publică.

Totuși, excepțiile sunt limitate și nu toate instituțiile publice dețin informații care trebuie exceptate de la comunicare; de fapt, majoritatea covârșitoare a informațiilor stocate la nivelul unei instituții sunt comunicabile. Unele dintre aceste informații, cum ar fi bugetul, planul de achiziții și investiții, strategia de dezvoltare, legea de funcționare ori mijloacele de plângere sunt publicate din oficiu.⁸ Toate celelalte se

⁵ Directiva 2003/98 a Uniunii Europene folosește expresia „reutilizarea informației” în reglementarea accesului la informații. Perspectiva acestei formulări ține cont de faptul că informația a rezultat din activitatea unei instituții și a fost utilizată, într-o primă fază, tot de o instituție (alta sau aceeași). Din acest motiv, aceeași informație, accesată în urma unei solicitări, ajunge să fie „reutilizată” într-un proces secundar sau într-o a doua fază de existență.

⁶ „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngăduit,” conform art. 31, alin. 1 din Constituție; dispoziția este preluată și în art. 1 al Legii nr. 544/2001.

⁷ Excepțiile de la comunicare se găsesc în art. 12, alin. 1 din Legea nr. 544/2001.

⁸ Art. 5 din Legea nr. 544/2001 conține dispoziții privind informațiile comunicabile din oficiu, însă și alte legi speciale conțin astfel de prevederi. De exemplu, declarațiile de avere și de interese, prevăzute în Legile nr. 161/2003 și nr. 144/2007, conțin informații care se publică din oficiu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

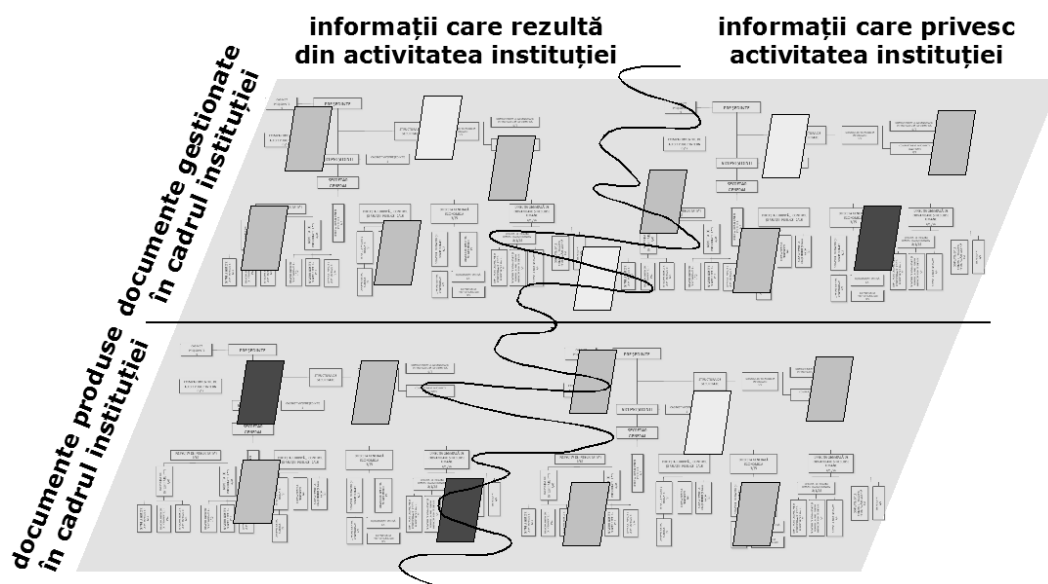

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

comunică în forma răspunsurilor la solicitările de informații transmise instituției, indiferent dacă în scris sau verbal, prin poștă, email, fax ori telefon. Iar aici trebuie să facem o nouă distincție, având în vedere faptul că informațiile sunt stocate în documente: există documente produse în cadrul instituției și documente produse de alte entități, care sunt doar gestionate în cadrul instituției. Dacă ne amintim că și informațiile sunt împărțite în două categorii, vom descoperi că, în orice instituție, este posibil să existe patru tipuri de documente. Apoi, având în vedere că excepțiile privind comunicarea se aplică asupra informațiilor, nu asupra documentelor, observăm existența unor documente care conțin integral informații comunicabile (așa-zisele documente de interes public⁹) și a unora care conțin, integral sau parțial, informații exceptate de la comunicare.

Juxtapunerea tipurilor de documente și a categoriilor de informații cu organigrama instituției

Note: a) organigrama instituției este prezentată sub fiecare din cele patru tipuri de documente, pentru a facilita poziționarea documentelor în dreptul departamentelor care le produc ori le gestionează;
b) există documente care conțin și informații care privesc activitatea instituției, și informații care rezultă din activitatea acesteia, însă documentele care sunt și produse, și gestionate de aceeași instituție, în același timp, sunt mai rare;
c) documentele de interes public, care conțin exclusiv informații comunicabile, sunt reprezentate în culoarea verde; cu roșu sunt reprezentate documentele care conțin integral informații exceptate de la comunicare, iar cu galben cele care conțin parțial informații exceptate;
d) codul de culori al documentelor poate fi modificat, în timp, prin analiza periodică a documentelor și monitorizarea termenelor după care unele informații exceptate devin comunicabile.

⁹ Art. 5, alin. 1, lit. g) din Legea nr. 544/2001 introduce acest termen, fără să-l și definească, însă explicația oferită aici este îmbrățișată de cvasi-majoritatea specialiștilor în accesul la informații.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Această împărțire a documentelor existente în cadrul instituției, în funcție de categoriile de informații stocate, de proveniența documentelor și de tipul comunicabil sau necomunicabil al informațiilor pe care le conțin, devine extrem de importantă pentru procesele interne privind comunicarea/ informarea publică. Legea nr. 544/2001 obligă instituția să răspundă foarte rapid solicitărilor de informații, iar buna organizare internă contribuie la creșterea capacității instituției de a răspunde în timp util.¹⁰ Un prim aspect care trebuie reținut face recurs la prezumția legală privind interesul—având în vedere că acesta nu mai trebuie motivat, respectiv că informația este deja fixată într-un document, persoana desemnată prin efectul Legii nr. 544/2001, cu atribuții de informare și relații publice, nu trebuie decât să identifice documentul respectiv, să-i facă o copie și să-l transmită solicitantului ori să constate că informația respectivă este exceptată de la comunicare și să-i transmită solicitantului motivarea exceptării.¹¹ Astfel, devine lesne de înțeles cum împărțirea documentelor (sugerată mai sus) și realizarea unei liste cu documentele de interes public (eventual juxtapusă cu atribuțiile direcțiilor/departamentelor instituției) facilitează identificarea rapidă a documentului care conține exact informația solicitată și transmiterea unui răspuns în termenul legal.

Ultimele aspecte organizatorice care merită menționate aici, din perspectiva Legii nr. 544/2001, se referă la optimizarea accesului la informații, prin intermediul punctului de informare-documentare, și la introducerea unor proceduri de informare proactivă. Punctul de informare-documentare (PID) este prevăzut de normele metodologice¹² pentru aplicarea Legii nr. 544 și joacă rolul unui „depozit” temporar de informații solicitate în mod frecvent. În funcție de specificul instituției, PID poate juca și rolul de interfață între compartimentul (sau persoana desemnată cu atribuții) de informare și relații publice cu arhiva instituției. Astfel, atunci când se primesc solicitări similare, persoana cu atribuții pe Legea nr. 544/2001 nu mai trebuie să aștepte de la departamentul de specialitate o nouă copie a documentului deja identificat—este suficientă confirmarea faptului că acel document nu a suferit modificări între timp, iar răspunsul la solicitare poate fi formulat/ transmis aproape instantaneu. De asemenea, analiza periodică a solicitărilor și a documentelor „depozitate” în PID poate conduce la concluzia că există câteva categorii de informații care sunt solicitate foarte frecvent. Chiar dacă acestea nu sunt comunicabile din oficiu, persoana care îndeplinește atribuții pe Legea nr. 544/2001 poate recomanda ori decide publicarea proactivă a acestor informații, pentru a degreva instituția de sarcina procesării unui număr însemnat de solicitări.

Ținând cont de toate aceste aspecte juridice și administrative, identificăm câteva elemente care pot constitui un etalon/standard pentru monitorizarea modului în care o instituție publică îndeplinește cerințele stabilite prin Legea nr. 544/2001. Din

¹⁰ Termenele sunt stabilite în art. 7 din Legea nr. 544/2001 și se calculează pe zile calendaristice. Termenul de 5 zile pentru respingerea motivată a accesului la anumite informații este cel mai dificil de îndeplinit în cazul documentelor portocalii din figură.

¹¹ Conform principiilor enunțate în *Codul european al bunei conduite administrative*.

¹² Aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2002.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

perspectiva cetățeanului, serviciul de informare trebuie să-i îndeplinească așteptările privind termenul legal de transmitere a răspunsului, existența elementelor de identificare (informații comunicabile din oficiu) ale instituției și ale persoanei care a expediat răspunsul, respectiv privind corectitudinea și integralitatea răspunsului. Și instituția, la rândul ei, este interesată de respectarea termenului, a formei și a procedurii legale pentru redactarea răspunsului, ca și de corectitudinea și integralitatea răspunsului. Nu în ultimul rând, dacă răspunsul face referire la surse suplimentare de informații, dincolo de solicitarea expresă, instituția și solicitantul se vor considera împliniți, din perspectiva calității serviciului de informare furnizat/primit. Aceste elemente-etalon au fost utilizate ca indicatori în cursul monitorizării și vor fi reflectate în secțiunea care descrie metoda de obținere a datelor necesare pentru a analiza transparența instituțională a gestionării fondurilor post-aderare.

Transparența decizională în administrația publică

Spre deosebire de situația precedentă, nu găsim toate conceptele-cheie în titlul Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Totuși, analiza textului legii identifică *recomandările*, *participarea* și *deciziile* ca fiind cele mai importante elemente care pot contribui la edificarea unui etalon pentru monitorizare. Cu ajutorul accesului la informații, putem obține o imagine destul de bună în privința resurselor utilizate și a rezultatelor scontate de activitățile unei instituții. În privința proceselor interne, simplul acces la regulamentele instituției nu este suficient, întrucât deciziile se iau ca urmare a unei dinamici de grup imposibil de reflectat în documente. Din acest motiv, recunoscând aceeași prezumție de legitimitate a interesului față de treburile publice, Legea nr. 52/2003 conferă acces direct la procesele decizionale din interiorul instituției sau entității care utilizează fonduri publice, pune în practică măsuri cu impact public ori prestează servicii de utilitate publică.¹³

Urmând logica intervențiilor recomandate de programul Sigma, încă din 1994,¹⁴ România a reglementat și a pus la dispoziția persoanelor interesate normele de tehnică legislativă în 2000,¹⁵ accesul la informații în 2001¹⁶ și participarea la luarea deciziilor în 2003. Personalul din instituțiile publice ia o sumedenie de decizii, în fiecare zi—unele sunt conforme unor criterii și proceduri bine stabilite prin legi sau alte acte normative, iar altele sunt pur discreționare, în absența reglementărilor.

¹³ Art. 1, alin. 1 din Legea nr. 52/2003, respectiv art. 4, delimitează destul de restrictiv entitățile care au obligația de a respecta prevederile acestei legi—de exemplu, Parlamentul este exceptat de la aplicarea legii transparenței decizionale, deși toate celelalte forme ale puterii legislative (consiliile locale și consiliile județene, chiar și consiliile de dezvoltare regională) se supun prevederilor procedurale din această lege, sub sancțiunea nulității deciziilor.

¹⁴ „Creșterea calității legilor și actelor normative: tehnici economice, legislative și administrative,” Sigma/OECD, 1994, disponibilă la <http://siteresources.worldbank.org/INTLAWJUSTINST/Resources/ImprovingLawQuality.pdf>.

¹⁵ Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

¹⁶ Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Astfel, deducem că deciziile prin care se adoptă acte normative au cea mai mare importanță pentru bunul mers al treburilor publice, pentru că au potențialul de a elimina puterea discreționară și de a rafina criteriile ori procedurile existente. Prin normele de tehnică legislativă, producătorii și utilizatorii de acte normative au un punct comun de reper, în privința așteptărilor față de cum arată, ce conține ori ce scop servește un act normativ. Prin accesul la informații, publicul poate verifica dacă actele normative adoptate sunt puse în aplicare, respectiv cum contribuie la creșterea eficienței ori la atingerea obiectivelor generale ale unei instituții. Prin participarea la procesele decizionale, părțile interesate (*stakeholders*) de bunul mers al activităților din cadrul instituției ajung să contribuie la soluționarea adecvată a problemelor identificate.

Dacă raportăm deciziile cu caracter normativ la etapele din ciclul de politici publice, într-o abordare sistemică,

- informațiile pe baza cărora se identifică problemele de soluționat și se stabilește agenda au rol de resurse,
- definirea alternativelor, analiza datelor din monitorizare/evaluare și a feedback-ului din exterior au rol de procese interne, iar
- implementarea deciziilor are rolul rezultatelor care încununează întreaga activitate a instituției.

Astfel, decizia devine cel mai important moment al procesului intern care transformă resursele în rezultate. Decizia este luată de o singură persoană ori de mai multe, acolo unde există organisme deliberative. Argumentația sau motivarea deciziilor trebuie să fie publică, pentru ca părțile interesate să înțeleagă mai bine motivul și scopul deciziei. În cazul deciziilor unipersonale, participarea publicului în biroul unei persoane este dificilă; dar în cazul organismelor deliberative, care decid prin vot, participarea publicului în interiorul ori în preajma sălii de ședințe este o garanție suplimentară privind luarea în considerare a tuturor punctelor de vedere. Totuși, dacă motivarea deciziei este insuficient adecvată realităților din mediu și societate, prezența doar la momentul deciziei nu înseamnă prea mult.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

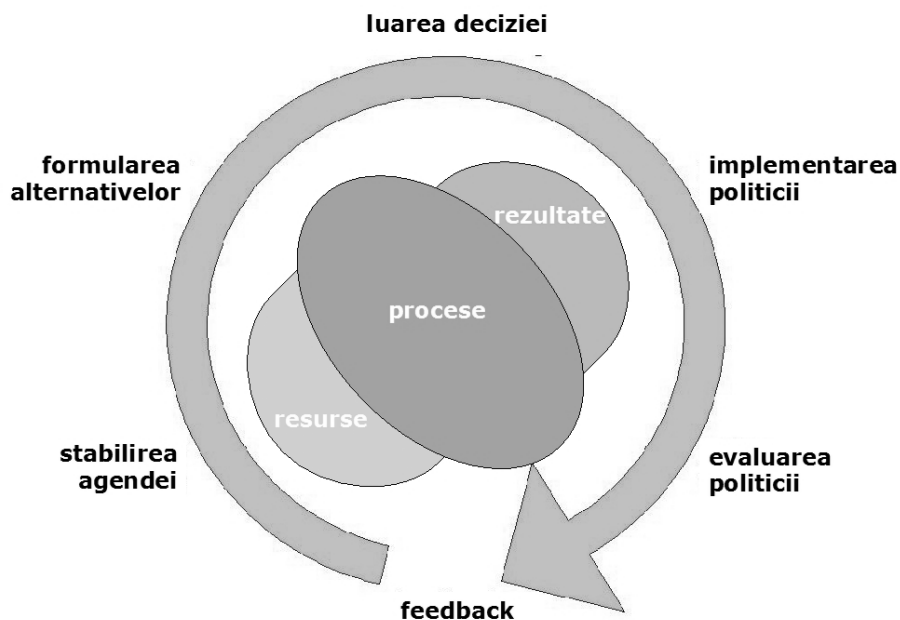
Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Ciclu politicilor publice

Din acest motiv, legea transparenței decizionale impune utilizarea, la nivelul instituției, a unei proceduri prin care părțile interesate au posibilitatea de a interveni chiar la elaborarea actului normativ supus deciziei de aprobare. Astfel, participarea la procesul decizional poate deveni o realitate și pentru utilizatorii actului normativ, pentru cei care se consideră nedreptățiți prin adoptarea anumitor decizii, ori pentru cei care consideră că ar trebui să obțină drepturi suplimentare prin decizia respectivă.¹⁷ Întâlnirea celor care pregătesc actul normativ cu părțile potențial afectate poate conduce fie la concluzia că nu este nevoie de adoptarea acelei decizii ori că nu există suficiente mijloace care să contribuie la corecta punere în aplicare a deciziei, fie la situația în care cei afectați oferă expertiză și argumente suplimentare pentru luarea acelei decizii, în mod voluntar și gratuit. Ținând cont de faptul că instituțiile publice au resurse limitate, mai ales în ceea ce privește cunoașterea nemijlocită a realităților economice și sociale, deschiderea proceselor de pregătire a deciziilor către părțile interesate îi poate aduce instituției un capital enorm de expertiză și legitimitate, pe care nu l-ar fi putut obține eficient, cu alte mijloace, niciodată.

Contribuția părților interesate la elaborarea actelor normative se realizează prin intermediul propunerilor, sugestiilor sau opiniilor față de proiectul supus dezbaterii publice. Aceste recomandări ale participanților la procesul de elaborare a actului normativ reprezintă piatra de temelie a colaborării dintre instituția publică și

¹⁷ O procedură similară a fost introdusă prin HG nr. 775/2005 cu privire la elaborarea proiectelor de politici publice, adică a unor decizii strategice prin care se preconizează adoptarea unor măsuri privind atingerea unor obiective ori soluționarea unor probleme de interes general.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

comunitatea pe care o deservește. Dacă instituția este deschisă la cooperare, se bucură de legitimitate și informează proactiv, va primi recomandări utile, concrete și valoroase din partea participanților la procesul de consultare pe marginea proiectului de act normativ. Deopotrivă, dacă părțile interesate observă că instituția depune eforturi în privința comunicării active despre problemele și soluțiile identificate, a fundamentării proiectului și a dezvăluirii oneste a obiectivelor pe care le urmărește, se vor angaja în documentarea și elaborarea unor recomandări echivalente unor adevărate studii de specialitate, depunând un efort echivalent pentru mai-binele comun. Dimpotrivă, atunci când instituția neglijează informarea, comunicarea, relaționarea cu membrii comunității, participarea la astfel de procese consultative este sporadică și conflictuală, iar instituția rămâne cu impresia inutilității procedurii.

Observăm, prin urmare, că instituția are obligația organizării procedurii de consultare publică, în timp ce părțile interesate se oferă să vină în sprijinul (indirect) al propriilor preocupări. Pentru a se obține maximum de valoare din astfel de consultări, este nevoie ca instituția să prezinte un proiect concret, bine fundamentat, să identifice corect părțile interesate și să depună un efort conștient pentru a le invita la dezbaterile proiectului, respectiv să planifice suficient de lax procesul decizional, astfel încât să aibă timpul necesar analizării tuturor recomandărilor primite. Pentru organizarea proceselor consultative, există o sumedenie de proceduri și/sau formate, deja testate cu mult succes.¹⁸ Legea nr. 52/2003 prevede doar termene minimale privind planificarea în timp a procesului decizional, lăsând la latitudinea fiecărei instituții să-și aleagă formatul cel mai potrivit pentru obiectivele pe care și le propune. Față de aceste prevederi, însă, există pericolul îndeplinirii formale, cu unicul scop de a evita sancțiunile pentru nerespectarea legii, iar lipsa de planificare, graba sau delăsarea conduc instituția publică în situația de a nu beneficia niciodată de recomandări valoroase.

Revenind la conceptele-cheie din Legea nr. 52/2003, instituția ar trebui să planifice procesele decizionale pe baza unor pachete de măsuri subsumate unor obiective bine determinate. De exemplu, Comisia Europeană publică anual un document programatic¹⁹ prin care stabilește ce proiecte normative are de gând să adopte și când. O astfel de planificare a rezultatelor scontate în cadrul proceselor decizionale facilitează programarea activităților de sprijin necesare (documentare, fundamentare, analiză cost-beneficiu, consultare cu factorii interesați, analiză de impact) și oferă informații proactive părților interesate, pentru a se putea documenta din timp și a putea interveni eficient în procesele de consultare, cu recomandări valoroase. La noi, Legea nr. 52/2003 stabilește că proiectul de act normativ trebuie supus dezbaterii publice cu cel puțin 30 de zile înainte de analiză, avizare și adoptare.²⁰

¹⁸ Vezi Academia de Advocacy, www.advocacy.ro, ori Centrul de Resurse pentru participare publică, www.ce-re.ro.

¹⁹ Programul legislativ de lucru, http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm.

²⁰ Art. 6, alin. 2 din Legea nr. 52/2003.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

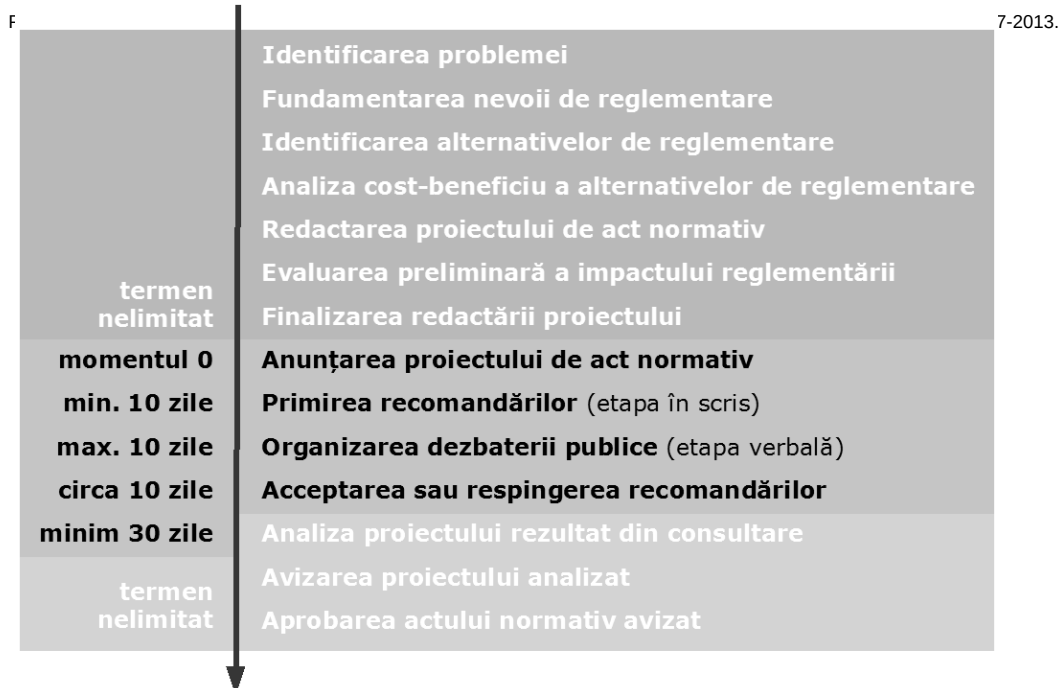

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Planificarea în timp a adoptării unui act normativ

Notă: Activitățile prevăzute de Legea nr. 52/2003 au termene precis stabilite în art. 6, care nu pot fi scurtate sub totalul celor 30 de zile, deși pot fi planificate să dureze și mai mult. Activitățile prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative (fiind, eventual, precedate de adoptarea fișelor de politici publice, conform HG nr. 775/2005) nu au limită de timp. Activitățile decizionale propriu-zise nu au o limită de timp standardizată, depinzând numai de legislația aplicabilă fiecărei instituții în parte și de regulamentele interne ale acelor instituții.

Planificarea, însă, trebuie să țină cont de timpul necesar pentru avizarea preliminară a proiectului, care are loc după analiza rezultatelor dezbaterii publice, într-un departament de specialitate din subordinea decidenților. Această analiză nu se confundă cu analiza de impact al propunerii de reglementare ori cu analiza cost-beneficiu a alternativelor de reglementare, care ar trebui să aibă loc înainte de publicarea anunțului privind dezbaterea publică a proiectului. Din experiența administrației publice de la noi, dacă procedura stabilită de Legea nr. 52/2003 este respectată, perioada de timp scursă de la momentul anunțului până la cel al adoptării este de aproximativ 45 de zile. Perioada precedentă, de elaborare a proiectului de act normativ, poate dura de la 24 de ore până la 24 de luni, în funcție de modul în care (nu) sunt respectate prevederile actelor normative în vigoare. Totuși, o estimare cât-de-cât realistă a întregului parcurs, de la identificarea problemei până la aprobarea actului normativ, ar cuprinde 120-180 de zile.

Din punct de vedere organizatoric, pentru succesul activității de informare proactivă, instituția poate utiliza punctul de informare-documentare, arhiva și registratura generală, identificând, astfel, foarte exact, pe baza frecvenței solicitărilor sau petițiilor, toate părțile direct interesate. Similar, pentru a atrage participanții la dezbaterile sau consultările publice pe marginea unui proiect de act normativ, instituția poate utiliza un format de dialog fie formal, fie riguros, fie creativ. Pentru a crește încrederea reciprocă dintre instituție și părțile interesate, acestea din urmă trebuie să fi informate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

periodic despre rezultatele procedurilor de consultare încheiate și despre cele planificate. Mai mult decât atât, întrucât recomandările au cel puțin statutul unor petiții,²¹ este corect și util ca instituția să le transmită părților interesate motivarea completă a acceptării sau respingerii propunerilor făcute în cadrul consultărilor.

²¹ Art. 2 din Ordonanța nr. 27/2002 privind reglementarea activităților de soluționare a petițiilor, arată că „prin petiție se înțelege cererea, reclamația sau propunerea formulată în scris sau prin e-mail, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților publice,” în timp ce art. 3, lit. d) din Legea nr. 52/2003 definește recomandarea drept „orice punct de vedere, sugestie, propunere sau opinie exprimată verbal sau în scris, primită de către autoritățile publice de la orice persoană interesată în procesul de luare a deciziilor.”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Bune practici

După prezentarea în destul de mare măsură teoretică a cerințelor legale privind aplicarea legilor transparenței, vă propunem în paginile următoare să ne concentrăm pe aspectele efectiv practice de punere în valoare a acestor instrumente foarte utile pentru cetățeni și organizațiile sectorului terțiar (ONG, sindicate, patronate). Perspectiva din care vom privi lucrurile este a celor ce doresc să folosească cele două instrumente pentru a răspunde nevoilor organizațiilor pe care le reprezintă.

Bunele practici sunt prezentate într-o secvență logică, ce urmărește, de altfel, și pașii sugerați de implementare a unei activități coerente de influențare a politicilor publice. Ele au fost gândite să poată fi citite și ca recomandări de urmat în momentul în care este inițiată o acțiune de influențare a politicilor publice, acțiune ce presupune și utilizarea celor două instrumente asupra cărora ne concentrăm atenția: accesul la informații și transparența decizională.

Pentru ilustrarea bunelor practici am ales să detaliem câteva aspecte relevante și/sau să ilustrăm cu exemple, luate din situații reale sau imaginate, dezvoltate de participanții la proiect sau de experții proiectului.

1. Instrumentele de participare publică sunt mult mai eficiente dacă sunt folosite subsumat unui scop organizațional, mai degrabă decât ca un scop în sine.

Legislația pe care, pentru scopul prezentului Ghid, o numim „a transparenței instituționale”, deși în vigoare de un deceniu, în curând, a fost în destul de mare măsură folosită mai degrabă de acele organizații neguvernamentale, în special de tip „câine de pază a democrației” (*watch-dog*), care urmăreau monitorizarea modului de aplicare a acestor acte normative. Drept urmare, aplicarea legilor transparenței a fost privită ca un scop în sine, nu ca un mijloc pentru atingerea unor obiective organizaționale. Mai mult, campaniile, publice sau din inițiativă privată, inițiate pentru a populariza utilizarea celor două acte normative (legea accesului la informațiile de interes public și legea transparenței decizionale) au fost și ele concentrate pe „dreptul de a ști”, sau „dreptul de a fi consultat”, în general, în abstract și fără concretizarea lor în legătură cu aspecte relevante pentru cetățeni și organizațiile lor legal constituite (organizații neguvernamentale, sindicate, patronate).

Proiectul în cadrul căruia este elaborat acest Ghid a urmărit transmiterea ideii că instrumentele promovate de legile transparenței instituționale trebuie să fie aplicate în strânsă legătură cu un obiectiv organizațional clar. Campania de informare derulată în cadrul proiectului a fost centrată pe mesaje în acest sens, din care cităm o parte:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

“Suntem o organizație neguvernamentală de protecția mediului și vrem mai multe spații verzi în localitate. Am aflat că putem participa la ședința Consiliului Local în care se discută hotărârile de aprobare a planurilor de urbanism. Legea transparenței decizionale ne ajută să obținem parcuri pentru copii!”

Indiferent de tipul de organizație pe care îl reprezentați (ONG, sindicat, asociație profesională sau patronală), puteți participa la ședințele publice ale organelor deliberative ale instituțiilor și autorităților publice. Articolul 7 din Legea transparenței decizionale în administrația publică, nr. 52/2003, prevede:

(1) Participarea persoanelor interesate la lucrările ședințelor publice se va face în următoarele condiții:

- a) anunțul privind ședința publică se afișează la sediul autorității publice, inserat în site-ul propriu și se transmite către mass-media, cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare;
- b) acest anunț trebuie adus la cunoștința cetățenilor și a asociațiilor legal constituite care au prezentat sugestii și propuneri în scris, cu valoare de recomandare, referitoare la unul dintre domeniile de interes public care urmează să fie abordat în ședința publică;
- c) anunțul va conține data, ora și locul de desfășurare a ședinței publice, precum și ordinea de zi.

(2) Difuzarea anunțului și invitarea specială a unor persoane la ședința publică sunt în sarcina responsabilului desemnat pentru relația cu societatea civilă.

(3) Participarea persoanelor interesate la ședințele publice se va face în limita locurilor disponibile în sala de ședințe, în ordinea de precădere dată de interesul asociațiilor legal constituite în raport cu subiectul ședinței publice, stabilită de persoana care prezidează ședința publică.

(4) Ordinea de precădere nu poate limita accesul mass-media la ședințele publice.

“Suntem un ONG care oferă servicii sociale. Pentru că am auzit că se va vota în curând hotărârea de consiliu local prin care se alocă bani pentru finanțarea organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul social, am urmărit cu atenție site-ul primăriei și am văzut în ce ședință se va discuta actul normativ. Am participat la acea ședință și, în luarea noastră de cuvânt, am subliniat cât de importantă este pentru comunitatea locală asigurarea continuității finanțării serviciilor oferite de noi.”

Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică obligă autoritățile și instituțiile publice să facă cunoscut pe site-ul propriu detaliile de organizare a ședințelor publice. Articolul 7 prevede că “anunțul privind ședința publică se afișează la sediul autorității publice, inserat în site-ul propriu și se transmite către mass-media, cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare”, și că acest anunț “conține data, ora și locul de desfășurare a ședinței publice, precum și ordinea de zi”. Participarea la ședință, potrivit aceluiași articol, “se va face în limita locurilor disponibile în sala de ședințe, în ordinea de precădere dată de interesul asociațiilor legal constituite în raport cu subiectul ședinței publice, stabilită de persoana care prezidează ședința publică.”

„Ca asociație de părinți, am solicitat și obținut contractul de achiziție publică pentru renovarea școlii.”

Articolul Art. 11 indice 1 din Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, este foarte clar în acest sens: „Orice autoritate contractantă, astfel cum este definită prin lege, are obligația să pună la dispoziția persoanei fizice sau juridice interesate ... contractele de achiziție publice.”

„Membri sindicatului nostru au așteptat cu mare interes normele de aplicare a prevederilor Capitolului IV – Măsuri privind regimul cumulului pensiilor cu veniturile salariale, în scopul reducerii cheltuielilor bugetare din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional. Urmărind atent site-ul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, am găsit pe pagina

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

<http://www.mmuncii.ro/ro/proiecte-în-dezbatere-22-view.html> textul proiectului de ordin. Am trimis în termen de 9 zile de la publicare comentariile noastre scrise la proiectul de ordin.

Articolul 6 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică prevede:

(1) În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații.

(2) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștință publicului, în condițiile alin. (1), cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare de către autoritățile publice. Anunțul va cuprinde o notă de fundamentare, o expunere de motive sau, după caz, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

...

(4) La publicarea anunțului autoritatea administrației publice va stabili o perioadă de cel puțin 10 zile pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.

(5) Conducătorul autorității publice va desemna o persoană din cadrul instituției, responsabilă pentru relația cu societatea civilă, care să primească propunerile, sugestiile și opiniile persoanelor interesate cu privire la proiectul de act normativ propus.

„Am vrut dintotdeauna să știu câți bani sunt alocați pentru reabilitarea școlilor din oraș. Am aflat că bugetul este informație publică din oficiu și ar trebui publicat pe site-ul primăriei. Am intrat pe site și am aflat ce mă interesa, fără să mai dau telefoane sau să mă duc în audiențe!”
Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, stabilește o serie de informații care trebuie făcute publice din oficiu de autoritățile și instituțiile publice. „Sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil” reprezintă informație publică din oficiu și se fac cunoscute, potrivit articolului 5, alineatul 4, prin:

- a) afișare la sediul autorității sau al instituției publice ori prin publicare în Monitorul Oficial al României sau în mijloacele de informare în masă, în publicații proprii, precum și în pagina de Internet proprie;
- b) consultarea lor la sediul autorității sau al instituției publice, în spații special destinate acestui scop.

„Am cerut și am primit informația cu privire la telefoanele mobile ale secretarului de stat care se ocupă de relația cu sindicatele. În răspunsul la solicitarea noastră, am primit pe lângă numărul de telefon de serviciu și numărul de telefon privat al demnitarului, pentru că domnia sa a renunțat la protecția oferită de regimul datelor personale”.

Articolul 12 din Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, prevede între excepțiile de la comunicare, „informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii”. Totuși, demnitarii, funcționarii publici și angajații contractuali pot renunța la protecția pe care legea le-o oferă.

„Tocmai s-a încheiat dezbateră publică pe baza proiectului de act normativ care stabilește reducerea cotei contribuțiilor de asigurare socială. Organizația noastră a cerut inițierea unei dezbateri publice asupra proiectului de lege. La discuții au putut fi ascultate opiniile tuturor celor interesați”.

Articolul 6 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică prevede la alineatul 6 că „autoritatea publică în cauză este obligată să decidă organizarea unei întâlniri

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

în care să se dezbată public proiectul de act normativ, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate publică”.

„Pentru a fundamenta proiectul ce urmează a fi depus spre finanțare din instrumente structurale, am avut nevoie de numeroase date deținute de Autoritatea X. Am fost invitat la sediul autorității, la punctul de informare-documentare, unde am putut studia documentele și am extras datele care îmi trebuiau.”

Articolul 11 din Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, prevede că „persoanele care efectuează studii și cercetări în folos propriu sau în interes de serviciu au acces la fondul documentaristic al autorității sau al instituției publice pe baza solicitării personale, în condițiile legii”. Acest lucru se poate realiza prin intermediul punctului de informare-documentare al instituției sau autorității publice.

Un alt exemplu recent din experiența Institutului Român de Training este proiectul „Transparența instituțională a fondurilor europene în România”, derulat în parteneriat cu Asociația Pro Democrația și finanțat de Uniunea Europeană în cadrul programului PHARE 2006, Societate Civilă, componenta 2 – Democrație, protecția mediului, protecția consumatorului, dialog social, aspecte de gen și ocuparea forței de muncă.

Proiectul și-a propus îmbunătățirea transparenței instituțiilor care gestionează fondurile europene post aderare în România, prin monitorizarea modului de aplicare a legilor accesului la informații și transparenței decizionale și diseminarea bunelor practici de aplicare a acestora. În cadrul proiectului, IRT și APD au monitorizat 70 de instituții cu rol de autorități de management și organisme intermediare, căutând să identifice bunele practici de aplicare a legilor accesului la informații și transparenței decizionale și care ar putea fi replicate în cadrul întregului sistem instituțional. Monitorizarea instituțiilor responsabile de programarea, coordonarea, gestionarea și evaluarea fondurilor europene post-aderare s-a realizat în urma unei cercetări cu privire la zonele vulnerabile și/sau informațiile sensibile, astfel încât colectarea datelor necesare să oglindească cât mai fidel realitățile instituționale.

2. Planificarea activității de influențare a politicilor publice este o activitate esențială pentru a asigura reușita intervenției.

Un vechi proverb românesc spune: „cum îți așterni, așa dormi”. Este o ilustrare exemplară a zicalei mult folosită în trainingurile din domeniul managementului de proiect, care în limba engleză afirmă: „if you fail to prepare, prepare yourself to fail”, iar în traducere românească ar fi echivalent cu: „dacă îți eșuează pregătirea, pregătește-te să eșuezi”. Ca și în managementul proiectelor, în procesul de influențare a politicilor publice este extrem de importantă planificarea.

Pentru a ilustra acest lucru, participanții din cadrul cursurilor de e-learning din cadrul proiectului „De la informație la parteneriat” – Formare pentru întărirea capacității de monitorizare și participare la procesul decizional au fost rugați, în cadrul temelor corespunzătoare fiecărui modul, să treacă prin pașii esențiali ai planificării unei activități de influențare a politicilor publice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Prima temă a fost formulată astfel:

Pe baza cunoștințelor și aptitudinilor dobândite în cadrul acestui modul, identificați câmpul de interes organizațional, specific organizației pe care o reprezentați și care este/ poate fi afectat de interacțiunea cu autoritățile sau instituțiile publice.

Participanții au fost încurajați să parcurgă următorul proces pentru a putea realiza tema respectivă:

În realizarea temei din cadrul primului modul de curs, vă invităm să inventariați factorii politici, economici, sociali și tehnologici din mediul extern, care afectează concret funcționarea și/sau dezvoltarea organizației pe care o reprezentați în cadrul acestui program de instruire.

Apoi, ținând cont de felul în care aceștia afectează organizația, identificați care din acești factori depind nemijlocit de interacțiunea cu autoritățile/instituțiile publice și, eventual, prioritizați factorii astfel identificați, pentru a restrânge, dintr-o perspectivă strategică, mulțimea de factori care trebuie avuți în vedere.

Astfel, parcurgând această secvență, veți putea delimita câmpul de interes al organizației, în ceea ce privește interacțiunea cu autoritățile/instituțiile publice.

Acest prim pas în procesul de învățare a urmărit să focalizeze participanții pe aspectele relevante pentru organizațiile pe care le reprezintă și să realizeze apoi intersecția cu aria de activitate a administrației publice, identificând ceea ce am numit, în cadrul proiectului, „câmpul de interes organizațional”.

A doua temă a mers mai departe, propunând următoarele:

Pornind de la câmpul de interes delimitat în cadrul temei 1, alegeți o problemă prioritară pentru organizația pe care o reprezentați și:

- Definiți problema
- Enumerați instituțiile publice care au putere de decizie în sfera acelei probleme
- Identificați procesele decizionale și decidenții
- Căutați să aflați dacă instituțiile au planificate decizii asupra problemei în cursul anului 2010

Al doilea pas a urmărit o rafinare a „câmpului de interes organizațional” către o arie relevantă (denumită „problemă prioritară”) ce se pretează la intervenție în relație cu sectorul public, respectiv la utilizarea celor două instrumente prezentate.

Tema a treia a presupus o directă aplicare a celor două instrumente de lucru:

Utilizând cunoștințele acumulate în modulul 3, formulați un scurt plan de acțiune de strângere a informațiilor de care veți avea nevoie pentru redactarea proiectului final.

În baza planului realizat:

- acolo unde considerați că cea mai bună metodă de colectare a informațiilor este participarea la ședințele ori dezbaterile publice ale autorităților/instituțiilor publice, redactați cel puțin o cerere, în baza Legii 52/2003;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- acolo unde considerați că cea mai bună metodă de colectare a informațiilor este solicitarea lor de la autoritățile/instituțiile care le produc și/sau le gestionează, redactați cel puțin o solicitare de acces la informații, în baza Legii 544/2001.

Toate cele trei teme au urmărit pregătirea graduală către proiectul de absolvire, gândit ca un instrument de planificare a unei intervenții de influențare a politicilor publice. Formularul de proiect puteți să îl regăsiți în anexa acestui Ghid.

3. Stabilirea obiectivelor campaniei este prima activitate relevantă în pregătirea intervenției

Acest lucru s-a realizat în cadrul cursurilor prin identificarea, în primul rând, a problemei asupra căreia urmează a se interveni. O problemă corect identificată este pe jumătate rezolvată, spune o zicală a celor ce lucrează în domeniul planificării.

O definiție a problemei poate fi „acea situație sau acel complex de situații care afectează un grup, o comunitate, societatea la un anumit moment dat și pentru rezolvarea căreia este nevoie de intervenție”.

Obiectivul este rezolvarea problemei, adică „stadiul în care se va afla problema la finalizarea intervenției”.

Observăm că preferăm să descriem atât problema cât și obiectivul ca situații de fapt, nu ca și formulări ale unor deziderate.

Exemple de probleme și obiective identificate în cadrul cursurilor:

Problemă	Obiectiv
Prin acte normative succesive spitalele publice au trecut mai întâi în proprietatea iar apoi și în administrarea consiliilor locale sau județene. În contextul economic actual scăderea resurselor bugetare implică micșorarea numărului de paturi în secțiile spitalelor publice, restructurări de personal medical și auxiliar.	Înființarea unor secții private în cadrul Spitalului Județean de Urgență pentru asigurarea asistenței medicale cu plata directă de la pacienți sau prin asiguratorii privați ar contribui la creșterea resurselor financiare proprii, menținerea numărului de paturi și a personalului medical și auxiliar.
Lipsa spațiilor verzi în comuna D.	Obținerea unei Hotărâri a Consiliului Local D. pentru aprobarea locului unde să fie amplasat parcul respectiv, într-un termen de 12 luni, pe o suprafață de 2500 mp învecinată cu DC 26A, DS 95, postul de poliție și cetățeanul S.C.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Problema identificată ... este imposibilitatea ocupării/menținerii unui loc de muncă de către persoanele dependente de alcool, aflate în proces de recuperare, datorită cadrului legal existent la acest moment în România (Codul Muncii, legea 319/2006, H.G. 355/2007), care permite angajatorilor să refuze încadrarea în muncă a unui candidat sau disponibilizarea unei persoane aflată în câmpul muncii după constatarea diagnosticului medical (dependență etanolică), fără a se ține cont de competențele profesionale ale acestora.	Proiectul își propune modificarea legislației actuale privind dispozițiile care fac referire la întocmirea dosarului medical la angajare și adăugarea unor reglementări noi la cele existente deja în ceea ce privește condițiile încetării contractului individual de muncă.
Problema identificată ...: lipsa direcțiilor strategice de dezvoltare privind activitățile de tineret în Proiectul Strategiei de Dezvoltare a Județului M. până în anul 2013.	Includerea în Strategia de Dezvoltare a Județului M. a unei direcții de dezvoltare privind activități de tineret.
În 18 martie a.c., Consiliul Local al Sectorului 2 a solicitat Guvernului României trecerea imobilului situat în Str. Fabrica de Glucoza nr. 2-4 din domeniul public al statului în domeniul public al sectorului 2. Mai precis, prin HCL 44/18.03.2010, se cer 11 hectare de teren aflate la adresa Muzeului Aviației pentru construcția de locuințe colective ANL. Cum suprafața totală a Muzeului Aviației nu depășește 10 hectare, aceasta cerere a CL al Sectorului 2 amenință Muzeul Aviației fie cu mutarea fie cu desființarea.	Funcționarea în continuare a Muzeului Aviației pe cele 10 ha de teren cu valoarea istorică de pe Str. Fabrica de Glucoza nr. 2-4. Acest lucru se poate realiza fie prin retragerea cererii de către CL al Sectorului 2, fie prin refuzul Ministerului Apărării de a da curs cererii și de a iniția o hotărâre de Guvern.

4. „Țintele” intervenției, adică autoritățile și instituțiile publice cu rol de decizie în problematica urmărită, trebuie să fie corect identificate.

Nu putem sublinia îndeajuns importanța unei corecte identificări a instituțiilor sau autorităților publice cu care se va interacționa. În numeroase cazuri, ele sunt evident de identificat, în altele este nevoie de mai mult timp de analiză, de lectură atentă a atribuțiilor fiecăreia, poate chiar de vizite și discuții cu respectivele entități.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Presupunând că am identificat greșit o anumită instituție ca fiind deținătoarea informațiilor necesare nouă, pierdem timp prețios, deoarece, conform legii, instituția trebuie să retrimite cererea noastră, iar la deținător va începe să curgă un alt termen.

Pentru a putea identifica ușor autoritățile și instituțiile publice relevante, este important să înțelegem modul de organizare a administrației publice în România. Conform Constituției, România este un stat organizat potrivit principiului separației și echilibrului celor trei puteri: legislativă, executivă și judecătorească. Funcția legislativă este asigurată de Parlament, cea judecătorească de instanțele judecătorești, autoritatea executivă fiind reprezentată de președintele țării și de Guvern. Autoritatea executivă este împărțită în autorități publice centrale și autorități ale administrației publice locale.

Autoritățile administrației publice centrale sunt:

- Guvernul;
- Administrația de specialitate: ministerele, autoritățile administrative autonome, serviciile publice deconcentrate (la nivel local în teritoriu);
- Prefectul.

Potrivit Legii nr.90/2001, privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, Guvernul este autoritatea publică a puterii executive, care funcționează în baza votului de încredere acordat de Parlament și care asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice.

Ministerele sunt organe de specialitate ale administrației publice centrale care realizează politica guvernamentală în domeniile de activitate ale acestora. Rolul, funcțiile, atribuțiile, structura organizatorică și numărul de posturi ale ministerelor se stabilesc în raport cu importanța, volumul, complexitatea și specificul activității desfășurate și se aprobă prin hotărâre a Guvernului. Autoritățile administrative autonome se înființează numai prin lege organică și sunt independente față de Guvern, aflându-se în afara sistemului administrației guvernamentale. Serviciile publice deconcentrate sunt structurile teritoriale prin care ministerele și celelalte organe centrale își realizează competența la nivel național, pe întreg teritoriul țării și își îndeplinesc în mod concret atribuțiile conferite de lege. Atribuțiile și structura organizatorică a acestora se aprobă prin ordin al ministrului sau al conducătorului organului de specialitate în subordinea căruia își desfășoară activitatea.

Prefectul este, potrivit Legii nr.340/2004, privind prefectul și instituția prefectului, reprezentantul Guvernului pe plan local. Prefectul este garantul respectării legii și a ordinii publice la nivel local.

Autoritățile administrației publice locale sunt:

- Consiliul județean;
- Consiliul local;
- Primarul;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- Organismele prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local sau județean.

Consiliul județean este autoritate a administrației publice locale, pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean, potrivit Legii nr.215/2001, a administrației publice locale.

Consiliile locale sunt compuse din consilieri locali aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Primarul asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a hotărârilor consiliului local; dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor, ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, ale prefectului, precum și a hotărârilor consiliului județean, în condițiile legii

Organismele prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local sau județean pot fi:

1. instituții publice și servicii publice înființate și organizate prin hotărâri ale autorităților deliberative, denumite în continuare instituții și servicii publice de interes local sau județean;
2. societăți comerciale și regii autonome înființate sau reorganizate prin hotărâri ale autorităților deliberative, denumite în continuare societăți comerciale și regii autonome de interes local sau județean;
3. asociații de dezvoltare intercomunitară;
4. furnizori de servicii sociale, de drept public ori privat, care acordă servicii sociale în condițiile prevăzute de lege;
5. asociații, fundații și federații recunoscute ca fiind de utilitate publică, în condițiile legii;
6. operatori de servicii comunitare de utilități publice locale sau județene.

Odată înțeleasă structura administrației publice, trebuie verificate atribuțiile instituțiilor care par a fi relevante pentru acțiunea ce urmează a fi desfășurată. Acest lucru se poate face fie utilizând o bază de date legislativă și identificând actul normativ de înființare a respectivei autorități sau instituții, fie, mai simplu, accesând pagina ei de web.

Exemplu:

Obiectivele principale ale Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați sunt următoarele:

- a) elaborarea și aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;
- b) armonizarea cu reglementările Uniunii Europene a cadrului legislativ din domeniul sau de activitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Pentru realizarea obiectivelor sale, Agenția îndeplinește, pe lângă atribuțiile prevăzute în Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, republicată, și următoarele atribuții:

- a) asigură respectarea aplicării unitare a legislației din domeniul său de activitate și exercită controlul asupra aplicării acesteia, în calitate de autoritate de stat, prin instituțiile abilitate, potrivit legii, care au în responsabilitate aplicarea de măsuri de promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și de eliminare a discriminării după criteriul de sex;
- b) asigură utilizarea eficientă a fondurilor destinate activității și în special a fondurilor structurale acordate pentru susținerea egalității de gen, asigurându-se că utilizarea acestor fonduri se face pentru activitățile specifice pentru care au fost alocate, precum și ca principiul egalității de șanse este respectat în toate etapele elaborării și implementării programelor;
- c) administrează și gestionează bunurile din domeniul public și/sau privat al statului, dobândite în condițiile legii;
- d) răspunde de utilizarea cu eficiență a fondurilor repartizate din bugetul Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, precum și a sumelor provenite din fonduri externe nerambursabile și rambursabile, donații și sponsorizări, în condițiile legii;
- e) elaborează tematica anuală a studiilor, cercetărilor și analizelor privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, în vederea eliminării discriminării după criteriul de sex;
- f) participă la elaborarea tematicii instrumentelor curriculare ale furnizorilor de servicii instructiv-educative, de formare și de perfecționare, autorizați conform legii;
- g) organizează selecția, pregătirea și perfecționarea profesională a personalului propriu, în condițiile legii;
- h) elaborează și propune programe anuale de formare profesională a personalului propriu și a structurilor specifice cu atribuții în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, conform legii;
- i) promovează programe, propune și implementează proiecte de colaborare internațională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;
- j) urmărește respectarea convențiilor internaționale privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, la care România este parte, precum și ansamblul reglementărilor comunitare și dezvoltă relații cu organisme similare în domeniul sau de activitate din alte țări, în limita competențelor prevăzute de lege;
- k) îndeplinește activități de audit public intern, potrivit legii;
- l) îndrumă, coordonează și verifică modul de aplicare a dispozițiilor legale de către structurile specifice cu atribuții în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați din instituțiile aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse;
- m) îndrumă persoanele juridice și fizice cărora le revin drepturi și obligații ce decurg din reglementările privind egalitatea de șanse între femei și bărbați;
- n) asigură reprezentarea intereselor sale în fața instanțelor judecătorești;
- o) face public anual raportul privind activitatea proprie;
- p) organizează, în condițiile legii, cursuri de formare profesională în domeniul aplicării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați a funcționarilor publici și a salariaților instituțiilor sau organismelor publice ori private;
- r) elaborează Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei Naționale în Domeniul Egalității de Șanse între Femei și Bărbați (CONES), care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I;
- s) are, la cererea persoanelor discriminate, calitate procesuală activă în justiție și poate asista în cadrul procedurilor administrative aceste persoane;
- t) primește sesizările/reclamațiile persoanelor care se consideră discriminate după criteriul de sex și le transmite instituțiilor competente, în vederea soluționării și aplicării sancțiunii;
- u) coordonează activitatea compartimentelor existente la nivel teritorial în fiecare județ, inclusiv în municipiul București.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Sursa: Hotărârea de Guvern nr.484/2007 privind aprobarea Statutului Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, accesibilă pe site-ul ANES, din pagina <http://www.anes.ro/index.php?page=legislatie>.

5. Odată identificate entitățile publice cu care se va lucra, trebuie stabilit cine din interiorul acestor instituții sunt cei care iau deciziile relevante.

Stabilirea decidenților este unul dintre cele mai importante aspecte ale influențării unor politici publice. Chiar dacă avem impresia că influențăm instituții, lucrăm de fapt cu oameni. Oameni care au opinii, suferă influențe, îndeplinesc mandate, politice sau administrative.

Cel mai indicat este să fie consultată organigrama, apoi descrierile rolurilor fiecărui compartiment. Ideal ar fi să se poată discuta și cu persoane din cadrul instituției, pentru a putea identifica și dinamica informală de acolo.

Exemple de instituții și decidenți identificați în cadrul cursurilor:

Instituție	Decident
Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	Decident primar: Ministrul Muncii - dl. M.C.S. Decident secundar: Direcția de Muncă și Protecție Socială - departament de Dialog social, legislație, salarizare, conflicte și contracte colective de muncă cu avizul directorului dl. A.L.B.
Consiliul Județean M.	Decidenți primari: Consiliul Județean, prin consilierii săi Secundari: 1. Președinte Consiliul Județean; 2. Director Executiv Direcția Dezvoltare Regională, Arie Protejate și Relații Externe din cadrul Consiliului Județean prin Compartimentul – Strategii și Dezvoltare Regională.
Consiliul Local D.	Decidenți: 1. Primar S.V. 2. Secretar M.L. 3 Șeful comisiei pe probleme de agricultura în cadrul Consiliului Local D, I.I.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

6. Acțiunea în parteneriat poate ajuta substanțial la îndeplinirea obiectivelor organizaționale ale tuturor celor implicați.

Poate una dintre cele mai des întâlnite întrebări ale oficialilor publici în momentul în care se trimit sau exprimă puncte de vedere și recomandări în cadrul proceselor de transparență decizională este: „Dar dumneavoastră pe cine reprezentați?”. Suntem încă foarte obișnuiți ca punctele de vedere publice să fie exprimate în numele a mii, sute de mii sau milioane de oameni. Întrebarea de fapt ascunde o insecuritate – nevoia de a justifica acceptarea unui punct de vedere. De aceea, cu cât miza este mai importantă, cu atât este mai util ca influențarea politicilor publice să se facă în colaborare cu organizații ce împărtășesc, cel puțin parțial, același punct de vedere.

Colaborarea poate lua mai multe forme, dintre care:

- construirea de coaliții,
- oferirea de expertiza și de sprijin altor entități promotoare ale schimbării dorite,
- desfășurarea în comun a unor acțiuni (întâlniri, conferințe de presă etc.)

Parteneriatul înseamnă de fapt muncă în echipă. Multe organizații au valori comune și de aceea își vor atinge scopul mai repede și mai eficient lucrând împreună mai degrabă decât încercând să-și atingă scopul fiecare de una singură. Coalițiile care apar în urma implementării unei strategii de colaborare sunt corpuri tranzitorii, dar care se pot transforma în coaliții permanente pentru o anumită problemă specifică.

Înainte de a iniția un parteneriat, ar trebui să vă gândiți la mai multe aspecte, printre care:

- Care sunt punctele tari și punctele slabe ale organizației pe care o reprezintă?
- Ce va câștiga acțiunea din utilizarea unei strategii de colaborare?
- Cu cine ar trebui încheiate parteneriate?
- Ce resurse și ce tip de expertiză vor aduce partenerii?
- Va afecta asocierea cu un grup sau cu o persoană anume în mod negativ acțiunea?
- Cum îi va afecta folosirea unei strategii de colaborare pe membrii organizației?
- Care ar putea să fie motivațiile potențialilor parteneri pentru a se alătura acțiunii? Care este interesul lor propriu?
- Ce tipuri de strategie veți folosi pentru a implica alte entități în acțiune?
- Exista anumite persoane de care avem nevoie și care ne pot ajuta să îi influențăm pe ceilalți?
- Pot fi grupurile care vor fi create destul de omogene?
- Ce tipuri de mecanisme de luare a deciziilor vor fi întrebuințate?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Parteneriatul nu înseamnă doar lapte și miere. Are și unele dezavantaje. Prezентăm sintetic mai jos câteva dintre avantajele și dezavantajele colaborării:

Avantaje	Dezavantaje
- Putere prin număr, deci vizibilitate și mai multe șanse de reușită, impact mai mare - Consolidarea imaginii - Eliminarea dublării efortului, eliminarea concurenței pentru aceleași resurse financiare - Creșterea resurselor, mai multe organizații implicate înseamnă mai multe resurse umane, logistice, informaționale și financiare - Diversitate, schimb de experiență, schimb de know-how, reies mai multe idei și tactici creative, abordări inovatoare “Diviziunea muncii” – distribuirea responsabilităților în funcție de expertiză și capacitate - Îmbunătățirea comunicării între membrii parteneriatului, concretizată în potențiale inițiative ulterioare.	- Conflicte legate de “teritoriu”, concurența între participanți - Cine își asumă rolul de coordonare? - Conflicte, compromisuri - Contribuție inechitabilă din partea diversilor parteneri - Comunicare greoaie, divergențe de idei, se consumă mai mult timp cu luarea deciziilor decât cu acțiunea - Nevoie de proceduri, reguli interne

Parteneriatele pot și eșua. Iată câteva dintre cauze:

- Dificultatea în ajungerea la un consens și menținerea/respectarea deciziei luate
- Lipsa de încredere între parteneri
- Lipsa resurselor
- Fixarea unor obiective nerealiste – dorința de a face prea multe în timp scurt
- Renunțarea la implicare
- Atacuri din exterior

Însă aceste cauze pot fi prevenite și înlăturate:

- Aduceți-vă permanent aminte că partenerii nu gândesc, nu acționează neapărat la fel ca dumneavoastră, nu au același stil de lucru - și acesta e, până la urmă, un lucru bun, deoarece diversitatea poate fi creativă.
- Se lucrează împreună cu toți partenerii la dezvoltarea obiectivelor, planului de acțiuni etc..

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- Stabilirea canalelor de comunicare și a regulilor de comunicare, astfel încât să existe sisteme de înregistrare a informațiilor și de diseminare în rândul membrilor – la/din timp. O bună comunicare asigură transparența lucrului în parteneriat, un climat de încredere reciprocă și menținerea motivației – prin minimizarea neînțelegerilor și rapida rezolvare a diferențelor de opinie.
- Toți partenerii trebuie să fie mediatizați pentru activitățile realizate, respectând însă interesul propriu al fiecărei organizații.
- Anticipați ce se poate întâmpla în cazul în care unii parteneri renunță la acțiune.
- Indiferent de cât de bine intenționați sunteți, veți fi acuzați ca fiind doar reprezentanți ai anumitor interese. Fiți pregătiți să demonstrați că reprezentați o mai largă categorie de interese.
- Apelarea la un facilitator extern cu experiență recunoscut de către toți/majoritatea membrilor coalitiei poate ajuta în mare măsură.
- Asigurarea unui proces de luare a deciziei participativ și transparent. Dacă procesul de luare a deciziilor nu este clar, acest lucru va duce la frustrări și lipsă de încredere, mai ales dacă partenerii nu se întâlnesc în mod regulat.
- Revederea periodică a obiectivelor, folosind indicatorii de monitorizare și evaluare stabiliți.
- Planificare în detaliu, dar finalizată printr-un document ușor de folosit și simplu de monitorizat.
- Planificarea financiară a parteneriatului dezvoltarea unor alternative pentru accesarea fondurilor disponibile.
- Elaborarea unei structuri de lucru flexibile și care să faciliteze lucrul în coalitie – conducere situațională și împărțită între membri, rotația rolurilor – multe persoane dețin roluri și responsabilități de conducere, lucrul pe comisii de lucru/comitete.

7. Stabilirea acțiunilor de urmat trebuie să urmeze ciclul de politici publice de la nivelul autorităților și instituțiilor relevante.

Politicile publice reprezintă totalitatea activităților desfășurate de administrația publică centrală de specialitate în scopul soluționării problemelor de politici publice²² identificate²³.

Procesul politicilor publice cuprinde totalitatea etapelor care, odată parcurse, au ca rezultat final rezolvarea unei probleme de interes public. Etapele procesului politicilor

²² Problema de politici publice reprezintă o situație socială, economică sau ecologică care determină o stare de insatisfacție și care necesită intervenția administrației publice centrale de specialitate, în măsură să identifice și să asigure cadrul juridic necesar implementării unei anumite soluții. De exemplu: poluarea, aglomerația din închisori, traficul, morbiditatea etc.

²³ Hotărârea de Guvern nr.775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind formularea, monitorizarea și evaluarea politicilor publice

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

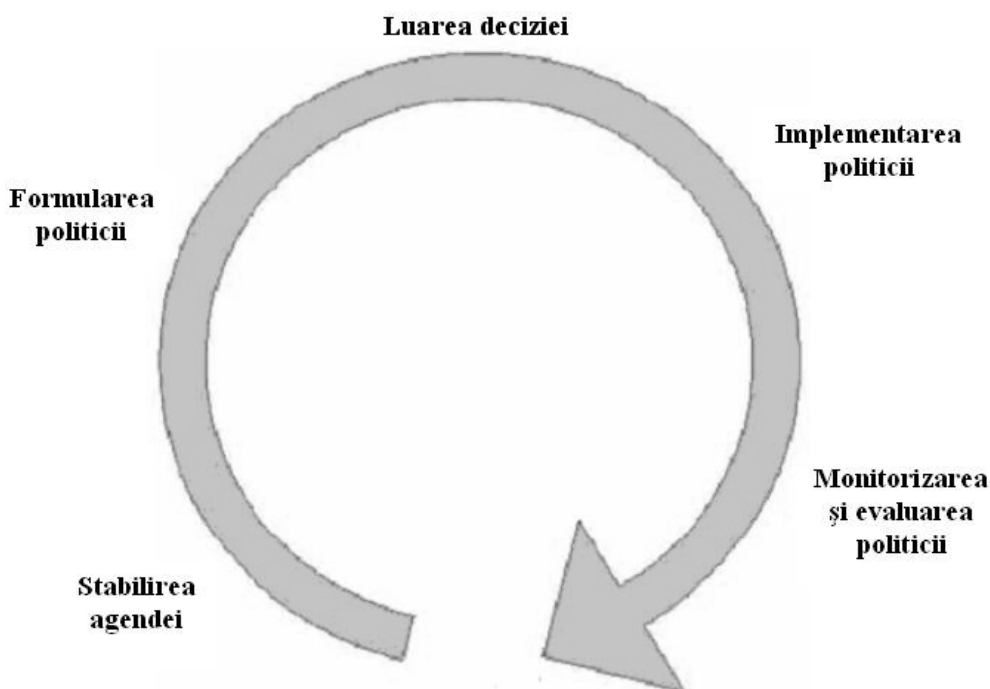

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

publice reprezintă diferite stadii, concretizate în activități, prin care trece o problemă de politici publice, din momentul în care ea este semnalată (din interiorul sau din afara sistemului administrației publice) și până la rezolvarea acesteia.

Sucesiunea etapelor procesului politicilor publice reprezintă ciclul de politici publice prezentat în figura ce urmează:

În acest model,

- *Stabilirea agendei* se referă la procesul prin care problemele vin în atenția organelor de decizie ale statului;
- *Formularea politicii* se referă la procesul prin care opțiunile politice sunt formulate în cadrul organelor de decizie ale statului;
- *Luarea deciziilor* se referă la procesul prin care organele de decizie ale statului adoptă un curs anume al acțiunii sau non-acțiunii;
- *Implementarea politicii* se referă la procesul prin care organele administrației publice pun politica în aplicare;
- *Monitorizarea și evaluarea politicii* se referă la procesele prin care rezultatele politicii sunt monitorizate atât de către indivizi provenind din structurile de stat cât și cei care provin din societatea civilă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

8. Monitorizarea și evaluarea sunt foarte importante pentru a asigura succesul intervenției.

Monitorizarea reprezintă activitatea de colectare de informații în legătură cu modul în care este implementată politica publică. Evaluarea presupune formularea unor concluzii pe baza rapoartelor de monitorizare și a analizelor suplimentare care stabilesc, în special, impactul acțiunilor asupra grupurilor țintă.

Activitatea trebuie să fie o activitate cu caracter permanent pe perioada derulării activităților. Prin monitorizare se urmărește:

- Colectarea de date pentru a permite o evaluare corectă a realității și a efectelor acțiunilor, atât în timpul implementării acestora, precum și după ce acestea au fost realizate;
- Identificarea la timp a erorilor de implementare sau a unor efecte neprevăzute ale acțiunilor, care ar putea conduce la o reevaluare de substanță și de formă a planului de intervenție.

Prin monitorizare sunt obținute date importante care pot fi utilizate pentru a corecta/schimba activitățile. Monitorizarea constantă și evaluarea acțiunilor derulate asigură informații despre modul în care:

- Activitățile realizate corespund cu cele planificate;
- Activitățile realizate au dus la îndeplinirea obiectivului stabilit;
- Partenerii privesc activitățile derulate ca fiind utile.

Pentru a operaționaliza activitățile de monitorizare și evaluare, trebuie stabiliți indicatori. Indicatorii pot fi:

- Indicatori de rezultate imediate (*output*), ce măsoară rezultatele fizice,
- Indicatori de rezultat (*result*), care permit măsurarea beneficiului real al rezultatelor imediate asupra grupului țintă,
- Indicatori de impact, ce măsoară rezultatele în timp.

În plus, indicatorii pot fi cantitativi și calitativi.

Mai jos, vă prezentăm o propunere IRT de sistem de monitorizare ai eficienței respectării pașilor procedurali prevăzuți în mod imperativ de textul Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, de către autoritățile și instituțiile publice:

1. data adoptării actului normativ
 - numărul de locuri disponibile în sală
 - numărul de persoane prezente în vederea ședinței publice de adoptare
[se verifică dacă li s-au distribuit extrase din regulamentul de ședință]
 - numărul de persoane cărora li s-a aplicat procedura de precădere și numărul ziariștilor prezenți
 - numărul de persoane care au luat cuvântul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- numărul recomandărilor primite
 - numărul recomandărilor susținute ca amendamente
 - numărul recomandărilor acceptate ca amendamente
[se recomandă utilizarea unui tabel care să cuprindă numele persoanei care a făcut recomandarea, dimpreună cu motivele pentru care aceasta a fost acceptată sau respinsă]
 - data transmiterii răspunsurilor privind acceptarea sau respingerea recomandărilor către persoanele care le-au depus/înaintat/transmis
[se verifică să nu fie mai târziu de 30 de zile de la data înregistrării recomandărilor]
 - data publicării minutei sau procesului-verbal al ședinței publice de adoptare și modalitatea de publicare *la avizier pe site*
 - data anunțului privind ședința publică de adoptare
[se verifică să fie cu cel puțin 3 zile înainte de data de la punctul 1]
 - modul de comunicare a anunțului *la avizier pe site în mass-media*
 - numărul de persoane către care anunțul a fost transmis prin corespondență
 - numărul de persoane invitate în mod special
[inclusiv asociațiile mediului de afaceri și alte asociații legal constituite, respectiv persoanele care au depus o cerere pentru primirea informațiilor și cele care au făcut deja recomandări]
2. data avizării proiectului de act normativ
[se verifică să fie cu cel puțin 3 zile înainte de data de la punctul 1]
- numărul de locuri disponibile în sală
 - numărul de persoane prezente în vederea ședinței publice de avizare
[se verifică dacă li s-au distribuit extrase din regulamentul de ședință]
 - numărul de persoane cărora li s-a aplicat procedura de precădere și numărul ziariștilor prezenți
 - numărul de persoane care au luat cuvântul
 - numărul recomandărilor primite
 - numărul recomandărilor susținute ca amendamente
 - numărul recomandărilor acceptate ca amendamente
[se recomandă utilizarea unui tabel care să cuprindă numele persoanei care a făcut recomandarea, dimpreună cu motivele pentru care aceasta a fost acceptată sau respinsă]
 - data publicării minutei sau procesului-verbal al ședinței publice de avizare și modalitatea de publicare *la avizier pe site*
 - data anunțului privind ședința publică de avizare
[se verifică să fie cu cel puțin 3 zile înainte de data de la punctul 2]
 - modul de comunicare a anunțului *la avizier pe site în mass-media*
 - numărul de persoane către care anunțul a fost transmis prin corespondență
 - numărul de persoane invitate în mod special
[inclusiv asociațiile mediului de afaceri și alte asociații legal constituite, respectiv persoanele care au depus o cerere pentru primirea informațiilor și cele care au făcut deja recomandări]
3. data analizării recomandărilor asupra proiectului de act normativ
[se verifică să fie cu cel puțin 3 zile înainte de data de la punctul 2]
- numărul recomandărilor primite în cadrul dezbaterii și prin corespondență
 - numărul recomandărilor susținute ca amendamente
 - numărul recomandărilor acceptate ca amendamente
[se recomandă utilizarea unui tabel care să cuprindă numele persoanei care a făcut recomandarea, dimpreună cu motivele pentru care aceasta a fost acceptată sau respinsă]
4. data dezbaterii publice asupra proiectului de act normativ
[se verifică să fie cel mult în preziua datei de la punctul 3]
- numărul de persoane prezente la dezbateria publică și numărul ziariștilor prezenți
 - numărul de persoane care au luat cuvântul
 - numărul recomandărilor primite în cadrul dezbaterii publice

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- denumirea persoanei care a solicitat organizarea dezbaterii publice
 - data când a fost solicitată organizarea dezbaterii publice
 - data anunțului privind organizarea dezbaterii publice
[se verifică să fie cu cel mult 10 zile înainte de data de la punctul 4]
 - modul de comunicare a anunțului *la avizier pe site în mass-media*
 - numărul de persoane către care anunțul a fost transmis prin corespondență
 - numărul de persoane invitate în mod special
[inclusiv asociațiile mediului de afaceri și alte asociații legal constituite, respectiv persoanele care au depus o cerere pentru primirea informațiilor și cele care au făcut deja recomandări]
5. data până la care s-au putut transmite recomandări prin corespondență
[se verifică să fie cel puțin 10 zile după data de la punctul 6 și cel mult în preziua datei de la punctul 4]
- numărul de persoane care au transmis recomandări
 - numărul recomandărilor primite prin corespondență
[se recomandă utilizarea unui tabel care să cuprindă numele persoanei care a făcut fiecare recomandare]
6. data publicării anunțului referitor la elaborarea actului normativ
[se verifică să fie cu cel puțin 30 de zile înainte de data de la punctul 3]
- modul de comunicare a anunțului *la avizier pe site în mass-media*
 - numărul de persoane către care anunțul a fost transmis prin corespondență
[inclusiv asociațiile mediului de afaceri și alte asociații legal constituite, respectiv persoanele care au depus o cerere pentru primirea informațiilor]

9. Accesul la informații și transparența decizională pot contribui la afirmarea egalității de șanse.

Utilizarea celor două instrumente, Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, poate fi utilizată și pentru afirmarea egalității de șanse. Mai jos oferim câteva exemple de utilizare creativă a celor două acte normative în acest scop:

1. Solicitarea verbală de informații de interes public de către persoane ce au nevoie de interpret mimico-gestual, pentru a se testa astfel capacitatea autorităților și instituțiilor publice de a permite interacțiunea cu persoane cu dizabilități de auz.
2. Formularea de solicitări de informații de interes public, potrivit modelului propus de Hotărârea de Guvern nr. 123/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, scrise însă cu caractere Braille.
3. Solicitarea participării la dezbaterile publice organizate în baza Legii transparenței decizionale a unor persoane cu dizabilități motorii, pentru a testa astfel posibilitatea autorităților publice de a răspunde nevoilor acestor persoane.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

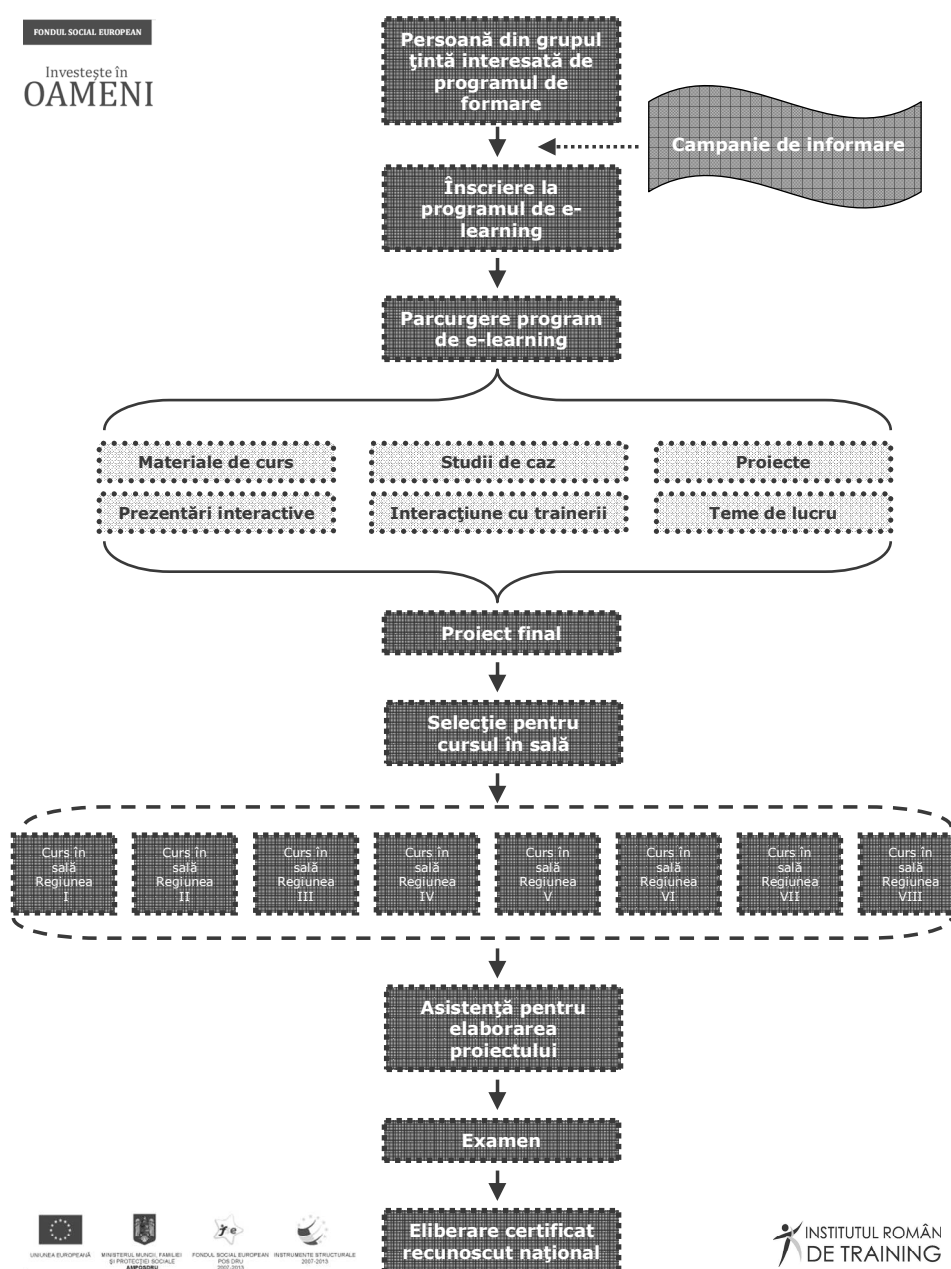

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

10. Formarea continuă a celor implicați în influențarea politicilor publice poate fi eficientizată prin utilizarea sistemului e-learning.

Cel mai bun studiu de caz pentru a susține această bună practică este chiar proiectul „De la informație la parteneriat – Formare pentru întărirea capacității de monitorizare și participare la procesul decizional”. Structura programului de formare a fost următoarea:

UNIUNEA EUROPEANĂ

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL ROMÂN
DE TRAINING

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Din punct de vedere al conținutului, cursul a fost organizat în următorul mod:

Modulul 1, Interacțiunea organizației cu instituțiile și autoritățile publice:

- Auto-evaluarea organizației pentru a decide prioritățile de influențare a politicilor publice
- Instrumente de analiză a mediului organizației
- Sisteme și mecanisme interne pentru facilitarea influențării politicilor publice

Modulul 2, Procese decizionale în instituțiile și autoritățile publice:

- Organizarea, structura și funcțiile administrației publice
- Legislația relevantă domeniului transparenței instituționale
- Surse de informare privind politicile publice
- Ciclul politicilor publice
- Monitorizarea politicilor publice

Modulul 3, Instrumente de participare publică:

- Principiul bunei guvernări
- Procese de participare publică
- Accesul la informațiile de interes public
- Transparența decizională în administrația publică

Atât platforma de e-learning cât și conținutul cursului pot fi utilizate în continuare pentru pregătirea persoanelor interesate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Anexe

1. Fragmente relevante din Constituția României
2. Fragmente relevante din Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public
3. Fragmente relevante din Hotărârea de Guvern nr. 123/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public
4. Formular pentru solicitarea informațiilor de interes public (model)
5. Fragmente relevante din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică
6. Formularul de proiect final din cadrul cursurilor derulate în cadrul programului de formare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

1. Constituția României – fragmente:

Art. 31: Dreptul la informație

- (1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.
- (2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.
- (3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

2. Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public – fragmente:

Art. 1. - Accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public, definite astfel prin prezenta lege, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Art. 2. - În sensul prezentei legi:

- a) prin autoritate sau instituție publică se înțelege orice autoritate ori instituție publică ce utilizează sau administrează resurse financiare publice, orice regie autonomă, companie națională, precum și orice societate comercială aflată sub autoritatea unei autorități publice centrale ori locale și la care statul român sau, după caz, o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar;
- b) prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației;
- c) prin informație cu privire la datele personale se înțelege orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă.

Art. 3. - Asigurarea de către autoritățile și instituțiile publice a accesului la informațiile de interes public se face din oficiu sau la cerere, prin intermediul compartimentului pentru relații publice sau al persoanei desemnate în acest scop.

Art. 4. - (1) Pentru asigurarea accesului oricărei persoane la informațiile de interes public autoritățile și instituțiile publice au obligația de a organiza compartimente specializate de informare și relații publice sau de a desemna persoane cu atribuții în acest domeniu.

(2) Atribuțiile, organizarea și funcționarea compartimentelor de relații publice se stabilesc, pe baza dispozițiilor prezentei legi, prin regulamentul de organizare și funcționare a autorității sau instituției publice respective.

Art. 5. - (1) Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

- a) actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;
- b) structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- c) numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- d) coordonatele de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- e) sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- f) programele și strategiile proprii;
- g) lista cuprinzând documentele de interes public;
- h) lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii;
- i) modalitățile de contestare a deciziei autorității sau a instituției publice în situația în care persoana se consideră vătămată în privința dreptului de acces la informațiile de interes public solicitate.

(2) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să publice și să actualizeze anual un buletin informativ care va cuprinde informațiile prevăzute la alin. (1).

...

(4) Accesul la informațiile prevăzute la alin. (1) se realizează prin:

- a) afișare la sediul autorității sau al instituției publice ori prin publicare în Monitorul Oficial al României sau în mijloacele de informare în masă, în publicații proprii, precum și în pagina de Internet proprie;
- b) consultarea lor la sediul autorității sau al instituției publice, în spații special destinate acestui scop.

...

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Art. 6. - (1) Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile prezentei legi, informațiile de interes public.

(2) Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal.

(3) Solicitarea în scris a informațiilor de interes public cuprinde următoarele elemente:

- a) autoritatea sau instituția publică la care se adresează cererea;
- b) informația solicitată, astfel încât să permită autorității sau instituției publice identificarea informației de interes public;
- c) numele, prenumele și semnătura solicitantului, precum și adresa la care se solicită primirea răspunsului.

Art. 7. - (1) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să răspundă în scris la solicitarea informațiilor de interes public în termen de 10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării. În cazul în care durata necesară pentru identificarea și difuzarea informației solicitate depășește 10 zile, răspunsul va fi comunicat solicitantului în maximum 30 de zile, cu condiția înștiințării acestuia în scris despre acest fapt în termen de 10 zile.

(2) Refuzul comunicării informațiilor solicitate se motivează și se comunică în termen de 5 zile de la primirea petițiilor.

(3) Solicitarea și obținerea informațiilor de interes public se pot realiza, dacă sunt întrunite condițiile tehnice necesare, și în format electronic.

Art. 8. - (1) Pentru informațiile solicitate verbal funcționarii din cadrul compartimentelor de informare și relații publice au obligația să precizeze condițiile și formele în care are loc accesul la informațiile de interes public și pot furniza pe loc informațiile solicitate.

(2) În cazul în care informațiile solicitate nu sunt disponibile pe loc, persoana este îndrumată să solicite în scris informația de interes public, urmând ca cererea să îi fie rezolvată în termenele prevăzute la art. 7.

(3) Informațiile de interes public solicitate verbal se comunică în cadrul unui program minim stabilit de conducerea autorității sau instituției publice, care va fi afișat la sediul acesteia și care se va desfășura în mod obligatoriu în timpul funcționării instituției, incluzând și o zi pe săptămână, după programul de funcționare.

(4) Activitățile de registratură privind petițiile nu se pot include în acest program și se desfășoară separat.

(5) Informațiile de interes public solicitate verbal de către mijloacele de informare în masă vor fi comunicate, de regulă, imediat sau în cel mult 24 de ore.

Art. 9. - (1) În cazul în care solicitarea de informații implică realizarea de copii de pe documentele deținute de autoritatea sau instituția publică, costul serviciilor de copiere este suportat de solicitant, în condițiile legii.

(2) Dacă în urma informațiilor primite petentul solicită informații noi privind documentele aflate în posesia autorității sau a instituției publice, această solicitare va fi tratată ca o nouă petiție, răspunsul fiind trimis în termenele prevăzute la art. 7 și 8.

Art. 10. - Nu este supusă prevederilor art. 7-9 activitatea autorităților și instituțiilor publice de răspunsuri la petiții și de audiențe, desfășurată potrivit specificului competențelor acestora, dacă aceasta privește alte aprobări, autorizări, prestări de servicii și orice alte solicitări în afara informațiilor de interes public.

Art. 11. - (1) Persoanele care efectuează studii și cercetări în folos propriu sau în interes de serviciu au acces la fondul documentaristic al autorității sau al instituției publice pe baza solicitării personale, în condițiile legii.

(2) Copiile de pe documentele deținute de autoritatea sau de instituția publică se realizează în condițiile art. 9.

Art. 11¹. - Orice autoritate contractantă, astfel cum este definită prin lege, are obligația să pună la dispoziția persoanei fizice sau juridice interesate, în condițiile prevăzute la art. 7, contractele de achiziții publice.

Art. 12. - (1) Se exceptează de la accesul liber al cetățenilor, prevăzut la art. 1 și, respectiv, la art. 11¹, următoarele informații:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- a) informațiile din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă fac parte din categoriile informațiilor clasificate, potrivit legii;
 - b) informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii;
 - c) informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii;
 - d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii;
 - e) informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare;
 - f) informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;
 - g) informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.
- (2) Răspunderea pentru aplicarea măsurilor de protejare a informațiilor aparținând categoriilor prevăzute la alin. (1) revine persoanelor și autorităților publice care dețin astfel de informații, precum și instituțiilor publice abilitate prin lege să asigure securitatea informațiilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

3. Hotărârea de Guvern nr. 123/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public – fragmente:

...

Art. 2. - Aplicarea Legii nr. 544/2001 se face cu respectarea următoarelor principii:

- a) principiul transparenței - autoritățile și instituțiile publice au obligația să își desfășoare activitatea într-o manieră deschisă față de public, în care accesul liber și neîngrădit la informațiile de interes public să constituie regula, iar limitarea accesului la informație să constituie excepția, în condițiile legii;
- b) principiul aplicării unitare - autoritățile și instituțiile publice asigură respectarea legii în mod unitar, în conformitate cu prevederile acesteia și ale prezentelor norme metodologice.
- c) principiul autonomiei - fiecare autoritate sau instituție publică va elabora propriul regulament de organizare și funcționare a compartimentelor de informare și relații publice, în conformitate cu prevederile legii și ale prezentelor norme metodologice.

Art. 3. - (1) Pentru organizarea și asigurarea accesului liber și neîngrădit al oricărei persoane la informațiile de interes public autoritățile și instituțiile publice au obligația de a organiza compartimente specializate de informare și relații publice sau de a desemna persoane cu atribuții în acest domeniu.

(2) Compartimentele specializate de informare și relații publice pot fi organizate, în cadrul autorităților sau instituțiilor publice centrale ori locale, ca birouri, servicii, direcții sau direcții generale, în subordinea conducătorului autorității sau instituției publice respective, care, în funcție de situație, poate dispune coordonarea acestora de către o altă persoană din conducerea autorității sau instituției publice respective.

(3) Atribuțiile, organizarea și funcționarea compartimentelor de informare și relații publice se stabilesc, în baza legii și a dispozițiilor prezentelor norme metodologice, prin regulamentul de organizare și funcționare a autorității sau a instituției publice respective.

...

Art. 8. - (1) Pentru accesul publicului la informațiile de interes public difuzate din oficiu, la sediul fiecărei instituții sau autorități publice se vor organiza în cadrul compartimentelor de informare și relații publice puncte de informare-documentare.

...

Art. 15. - (1) Informațiile de interes public pot fi solicitate și comunicate și în format electronic.

(2) Solicitarea de informații de interes public sau reclamația administrativă se poate transmite prin e-mail, conform modelelor formularelor-tip prezentate în anexele nr. 1, 2a) și 2b).

(3) Informațiile de interes public solicitate în scris, în format electronic, pot fi comunicate prin e-mail sau înregistrate pe dischetă.

...

Art. 18. - (1) Accesul la informațiile de interes public este gratuit.

(2) Costul serviciilor de copiere va fi suportat de solicitant, în condițiile legii.

...

Art. 19. - Structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă asigură rezolvarea solicitărilor privind informațiile de interes public și organizarea și funcționarea punctului de informare-documentare.

Art. 20. - (1) Structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă primesc solicitările privind informațiile de interes public.

(2) Solicitarea de informații de interes public este acțiunea verbală sau scrisă (pe suport de hârtie sau electronic) prin care o persoană (fizică sau juridică, română ori străină) poate cere informații considerate ca fiind de interes public.

(3) În cazul formulării verbale a solicitării informația este furnizată pe loc, dacă este posibil, sau cu îndrumarea solicitantului să adreseze o cerere în scris.

(4) Cererile formulate în scris, pe suport de hârtie sau pe suport electronic (e-mail), inclusiv cele prevăzute la alin. (3), se înregistrează la structurile sau la persoanele responsabile de informarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

publică directă, care eliberează solicitantului o confirmare scrisă conținând data și numărul de înregistrare a cererii.

Art. 21. - (1) După primirea și înregistrarea cererii structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă realizează o evaluare primară a solicitării, în urma căreia se stabilește dacă informația solicitată este o informație comunicată din oficiu, furnizabilă la cerere sau exceptată de la liberul acces.

(2) În cazul în care informația solicitată este deja comunicată din oficiu în una dintre formele precizate la art. 5 din Legea nr. 544/2001, se asigură de îndată, dar nu mai târziu de 5 zile, informarea solicitantului despre acest lucru, precum și sursa unde informația solicitată poate fi găsită.

Art. 22. - (1) În cazul în care informația solicitată nu este dintre cele care se comunică din oficiu, solicitarea se transmite structurilor competente din cadrul autorităților și instituțiilor publice, pentru a verifica respectarea prevederilor art. 12 din Legea nr. 544/2001.

(2) În cazul în care informația solicitată este identificată ca fiind exceptată de la accesul liber la informație, se asigură, în termen de 5 zile de la înregistrare, informarea solicitantului despre acest lucru.

(3) Structurile prevăzute la alin. (1) au obligația să identifice și să actualizeze informațiile de interes public care sunt exceptate de la accesul liber, potrivit legii.

Art. 23. - (1) Structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă primesc de la structurile prevăzute la art. 22 alin. (1) răspunsul la solicitarea primită și redactează răspunsul către solicitant împreună cu informația de interes public sau cu motivația întârzierii ori a respingerii solicitării, în condițiile legii.

(2) Răspunsul se înregistrează și se transmite persoanei interesate, pe suportul solicitat, în termenul legal.

Art. 24. - În cazul în care solicitarea nu se încadrează în competențele instituției sau autorității publice, în termen de 5 zile de la primire structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă transmit solicitarea către instituțiile sau autoritățile competente și informează solicitantul despre aceasta.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

4. Formular pentru solicitarea informațiilor de interes public (model)

Către: _____
(Denumirea autorității sau instituției publice)

(Adresa autorității sau instituției publice)

Data: _____

Stimate domnule/Stimată doamnă,

Prin prezenta formulez o cerere conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Doresc să primesc copii ale următoarelor documente:

(lista documentelor sau informațiilor solicitate, concret și clar)

Doresc ca informațiile solicitate să îmi fie furnizate în format electronic, la următoarea adresă de e-mail _____.

(opțional)

Sunt dispus(ă) să plătesc taxele aferente serviciilor de copiere a documentelor solicitate. (dacă se solicită copii în format scris)

Vă mulțumesc pentru solitudine,

(semnătura petentului)

Numele și prenumele petentului: _____

Adresa: str. _____ nr. _____ bl. _____ sc. _____ ap. _____

Localitatea _____ Județ/sector _____ cod _____

Profesia (opțional) _____

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

Telefon (opțional) _____

Fax (opțional) _____

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

5. Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică – fragmente:

Art. 1. - (1) Prezenta lege stabilește regulile procedurale minimale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, alese sau numite, precum și al altor instituții publice care utilizează resurse financiare publice, în raporturile stabilite între ele cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora.

(2) Legea are drept scop:

- a) să sporească gradul de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, ca beneficiar al deciziei administrative;
- b) să stimuleze participarea activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative și în procesul de elaborare a actelor normative;
- c) să sporească gradul de transparență la nivelul întregii administrații publice.

Art. 2. - Principiile care stau la baza prezentei legi sunt următoarele:

- a) informarea în prealabil, din oficiu, a persoanelor asupra problemelor de interes public care urmează să fie dezbătute de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și asupra proiectelor de acte normative;
- b) consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative;
- c) participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative, cu respectarea următoarelor reguli:
 1. ședințele autorităților și instituțiilor publice care fac obiectul prezentei legi sunt publice, în condițiile legii;
 2. dezbaterile vor fi consemnate și făcute publice;
 3. minutele acestor ședințe vor fi înregistrate, arhivate și făcute publice, în condițiile legii.

Art. 3. - În sensul prezentei legi, termenii de mai jos se definesc astfel:

- a) act normativ - actul emis sau adoptat de o autoritate publică, cu aplicabilitate generală;
- b) luarea deciziei - procesul deliberativ desfășurat de autoritățile publice;
- c) elaborarea de acte normative - procedura de redactare a unui proiect de act normativ anterior supunerii spre adoptare;
- d) recomandare - orice punct de vedere, sugestie, propunere sau opinie, exprimată verbal sau în scris, primită de către autoritățile publice de la orice persoană interesată în procesul de luare a deciziilor și în procesul de elaborare a actelor normative;
- e) obligația de transparență - obligația autorităților administrației publice de a informa și de a supune dezbaterii publice proiectele de acte normative, de a permite accesul la luarea deciziilor administrative și la minutele ședințelor publice;
- f) asociație legal constituită - orice organizație civică, sindicală, patronală sau orice alt grup asociativ de reprezentare civică;
- g) minută - documentul scris în care se consemnează în rezumat punctele de vedere exprimate de participanți la o ședință, precum și rezultatul dezbaterilor;
- h) ordine de precădere - ordinea care determină prioritatea participării la ședințele publice, în raport cu interesul manifestat față de subiectul ședinței;
- i) ședință publică - ședința desfășurată în cadrul autorităților administrației publice și la care are acces orice persoană interesată.

Art. 4. - Autoritățile administrației publice obligate să respecte dispozițiile prezentei legi sunt:

- a) autoritățile administrației publice centrale: ministerele, alte organe centrale ale administrației publice din subordinea Guvernului sau a ministerelor, serviciile publice descentralizate ale acestora, precum și autoritățile administrative autonome;
- b) autoritățile administrației publice locale: consiliile județene, consiliile locale, primarii, instituțiile și serviciile publice de interes local sau județean.

Art. 5. - Prevederile prezentei legi nu se aplică procesului de elaborare a actelor normative și ședințelor în care sunt prezentate informații privind:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

- a) apărarea națională, siguranța națională și ordinea publică, interesele strategice economice și politice ale țării, precum și deliberările autorităților, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii;
- b) valorile, termenele de realizare și datele tehnico-economice ale activităților comerciale sau financiare, dacă publicarea acestora aduce atingere principiului concurenței loiale, potrivit legii;
- c) datele personale, potrivit legii.

Art. 6. - (1) În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații.

(2) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștință publicului, în condițiile alin. (1), cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare de către autoritățile publice. Anunțul va cuprinde o notă de fundamentare, o expunere de motive sau, după caz, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

(3) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ cu relevanță asupra mediului de afaceri se transmite de către inițiator asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite, pe domenii specifice de activitate, în termenul prevăzut la alin. (2).

(4) La publicarea anunțului autoritatea administrației publice va stabili o perioadă de cel puțin 10 zile pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.

(5) Conducătorul autorității publice va desemna o persoană din cadrul instituției, responsabilă pentru relația cu societatea civilă, care să primească propunerile, sugestiile și opiniile persoanelor interesate cu privire la proiectul de act normativ propus.

(6) Proiectul de act normativ se transmite spre analiză și avizare autorităților publice interesate numai după definitivare, pe baza observațiilor și propunerilor formulate potrivit alin. (4).

(7) Autoritatea publică în cauză este obligată să decidă organizarea unei întâlniri în care să se dezbată public proiectul de act normativ, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate publică.

(8) În toate cazurile în care se organizează dezbateri publice, acestea trebuie să se desfășoare în cel mult 10 zile de la publicarea datei și locului unde urmează să fie organizate. Autoritatea publică în cauză trebuie să analizeze toate recomandările referitoare la proiectul de act normativ în discuție.

(9) În cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare.

...

Art. 17. - În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, autoritățile publice și celelalte persoane juridice prevăzute la art. 4 sunt obligate să își modifice regulamentul de organizare și funcționare în conformitate cu prevederile prezentei legi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

6. Formularul de proiect

A1. Problema:²⁴

Problema trebuie să fie un singur aspect (sau un set limitat și identificat de aspecte înrudite, care nu pot fi tratate separat), relevant pentru organizație și care se ține de interacțiunea între organizație și administrația publică.

A2. Obiectivul:

Obiectivul reprezintă situația de fapt în care se va găsi organizația, beneficiarii, comunitatea, societatea la finalul intervenției.

B. Instituția/autoritatea publică:²⁵

Va trebui să identificați acea sau acele instituții/autorități publice care au putere de decizie asupra problematicei respective. Atenție la cine sunt autorități publice – detalii despre autoritățile publice găsiți în suportul de curs pentru modulul 2, secțiunea „Sistemul administrației publice din România”.

Observație: identificând cele mai importante 2 instituții, putem aplica și tactica „focului încrucișat”, descrisă în prezentarea multimedia din cadrul modulului 3 - Accesul la informații și transparența decizională.

C. Decidenții:²⁶

Analizând structura organizațională a instituției/autorității publice, identificați fie compartimentul/compartimentele responsabile, fie, după caz, persoanele responsabile de decizia asupra problematicei identificate.

Observație: pot fi analizate organigramele instituțiilor identificate mai sus, de multe ori accesibile pe pagina lor de web, precum și atribuțiile compartimentelor. În acest mod, sau prin contact direct, pot fi identificate numele conducătorilor compartimentelor și datele lor de contact oficiale.

[Dacă este cazul] D. Cine sunt partenerii care vă ajută la promovarea problemei pe agenda publică:

Identificarea partenerilor folosește pentru a putea vedea cu cine ne putem asocia pentru rezolva problema identificată.

Observație: ideal ar fi chiar să identificați cu denumire/nume (și chiar date de contact), cel puțin pe cei mai importanți parteneri.

²⁴ Poate fi cea componentă a câmpului de interes identificat în cadrul temei pentru modulul 1, care a fost detaliată în cadrul temei pentru modulul 2.

²⁵ Identificată în cadrul temei pentru modulul 2.

²⁶ Așa cum a reieșit din tema pentru modulul 2.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

INSTITUTUL
ROMÂN DE
TRAINING

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.
Investește în oameni!

E. Acțiunile de realizat pentru a obține rezultatul dorit:	Prioritizare:
Acțiunile de realizat sunt de fapt activitățile ce urmează a fi derulate pentru a interveni asupra problemei. Ele diferă atât ca număr cât și din punct de vedere al conținutului, fiind strâns legate de problema identificată. Prioritizarea urmărește să identifice cu ce acțiuni se va începe. Recomandarea ar fi să se înceapă cu acțiuni mai puțin ample, care să poată aduce și rezultate pozitive imediate, sau date pentru a fundamenta acțiuni viitoare, astfel încât să înceapă în mod pozitiv procesul de influențare a politicilor publice.	

F. Indicatorii de monitorizare:

Indicatorii de monitorizare permit verificarea modului în care s-au atins rezultatele anticipate prin derularea acțiunilor propuse. Este bine să fie definiți atât indicatori cantitativi cât și calitativi.

DE LA INFORMAȚIE
LA PARTENERIAT

FORMARE PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII
DE MONITORIZARE ȘI PARTICIPARE LA PROCESUL DECIZIONAL

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013
Investește în oameni!

Axa prioritară 3: "Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor"

Domeniul major de intervenție 3.3 "Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiaivelor pentru partenerii sociali și societatea civilă"

De la informație la parteneriat - Formare pentru întărirea capacității de monitorizare și participare la procesul decizional

Asociația Institutul Român de Training

6 octombrie 2010

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României